

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2018

Michal Hušek

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

„Láska může vydržet nadosmrti, ale tetování ještě o 6 měsíců déle.“

K symbolické funkci tetování jako výrazu sociální interakce i vyloučení

Michal Hušek

Bakalářská práce

2018

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michal Hušek**
Osobní číslo: **H15143**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Humanitní studia**
Název tématu: **'Láska může vydržet nadosmrti, ale tetování ještě o 6 měsíců déle.' K symbolické funkci tetování jako výrazu sociální interakce i vyloučení.**
Zadávající katedra: **Katedra věd o výchově**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce bude věnována tetování a různým významům, které jsou s touto technikou zdobení těla spojovány (magické, náboženské, rituální, estetické a umělecké (kategorie bodyartu, genderové, sociální, hierarchizační, komunikační). V teoretické části práce se zpracovatel zaměří na historicko-geografický a kulturní kontext vývoje tetování, pokusí se postihnout společné znaky i rozdíly, provázející tuto specifickou techniku ve starých, resp. archaických kulturách a v moderní současné společnosti. Součástí práce bude i sociologická sonda orientovaná na respondenty, kteří mají s tetováním vlastní víceletou zkušenost a na jejich netetované "publikum". Zpracovatel se ve svém terénním výzkumu, provedeném metodou pozorování, rozhovory a kvantitativního šetření pomocí dotazníku) zaměří na subjektivní prožitky spojené s rozhodnutím pořízení vlastního tetování, jeho vznikem, nošením a prezentací (reakce přátel, rodiny). Interpretovaná data, získaná z terénního výzkumu, se pokusí osvětlit některé společenské předsudky s výtvarným fenoménem tetování spojené.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Mgr. Pavel Panoch, Ph.D.**
Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **31. března 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2018**

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2017

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 3. 6. 2018

Michal Hušek

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce doc. Mgr. Pavlu Panochovi, Ph.D. za jeho ochotu, čas a pomoc, kterou mi po dobu psaní práce věnoval.

Dále bych chtěl poděkovat všem respondentům, kteří byli členy výzkumného souboru mé bakalářské práce a její výzkumné části, díky kterým jsem získal potřebná data a informace, bez kterých bych se neobešel.

Děkuji.

ANOTACE

Předložená bakalářská práce se zabývá tetováním a různým významům, které jsou s touto technikou zdobení těla spojovány. První část práce je zaměřena na historii, výskyt a vývoj tetování. Druhá část je sociologickou sondou orientovanou na respondenty, kteří mají s tetováním vlastní víceletou zkušenost a na jejich netetované "publikum". Dotazníky a polostrukturované rozhovory jsou zaměřené na okolnosti pořízení tetování a situace s tím spojené, nošením a prezentací (reakce přátel, rodiny). Interpretovaná data, získaná z výzkumu, se pokusí osvětlit některé společenské předsudky s výtvarným fenoménem tetování spojené.

KLÍČOVÁ SLOVA

tetování, funkce, význam, společnost

TITLE

„Love can lasts until one´s dying, but tattoo for 6 months longer“

To the symbolic function of tattoo as an expression of social interaction and exclusion

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with tattoos and various meanings associated with this body decoration technique. The first part deals with the history, occurrence and development of tattoos. The second part is a sociological probe oriented to respondents who have experiences with tattoos and their untattooed „audience“. Questionnaires and semi-structured interviews are focused on the circumstances of the acquisition of tattooing and the situation associated with it, wearing and presenting (the reaction of friends, families). Interpreted data obtained from research will attempt to illuminate some social prejudices with the artistic phenomenon of tattoo associated.

KEYWORDS

tattoo, function, meaning, society

Obsah

ÚVOD	9
1 TEORETICKÁ ČÁST	11
1.1 Co je to tetování?	11
1.2 Způsoby tatuáže	12
1.3 Proč se tetovat?	13
1.4 Funkce tetování	13
1.5 Doklady tetování	15
1.5.1 Nálezy a objevy	16
1.5.2 Písemné doklady	17
1.6 Tetování v Evropě a ve světě – renesance tetování	19
1.6.1 Námořníci	19
1.6.2 Cirkusy a podivíni	20
1.6.3 Vězni a trestanci	21
1.7 Vzestup a „druhá renesance tetování“	23
1.8 Tetování v českém prostředí	25
1.8.1 První polovina 20. století	25
1.8.2 Po roce 1990	28
1.9 Tatěři a pořízení tetování	29
1.9.1 Přístup tatěřů k tetování a zákazníkům	29
1.9.2 Pořízení tetování	30
2.1 Výzkumný projekt	31
2.2 Kvantitativní část	31
2.2.1 Objekt šetření	31
2.2.2 Hypotézy	31
2.2.3 Cíle výzkumu	32
2.2.4 Metoda sběru dat	32
2.2.5 Dotazník pro netetované	33
2.2.6 Dotazník pro tetované	34
2.3 Výsledky výzkumu	35

2.3.1	Netetování.....	35
2.3.2	Tetování.....	41
2.4	Vyhodnocení hypotéz.....	52
2.5	Shrnutí kvantitativní části	53
2.6	Kvalitativní část	53
2.6.1	Objekt šetření.....	53
2.6.2	Cíl výzkumu	54
2.6.3	Metoda sběru dat	54
2.6.4	Zpracování dat.....	54
2.6.5	Analýza dat.....	54
2.7	Vyhodnocení	55
2.8	Shrnutí výzkumu	58
3	ZÁVĚR.....	60
4	ZDROJE.....	62
5	PŘÍLOHY	63

ÚVOD

Tetování jsem si jako téma své bakalářské práce zvolil z několika důvodů. Jednak jsem sám jeho nositelem, zaujalo mou pozornost a jeho výskytu ve společnosti si všímám. Dalším důvodem byla jeho rozšířenost, která je v dnešní době patrná. Potkat na ulici tetovaného člověka není nic neobvyklého.

Názory na tetování jsou ve společnosti různé, jednoduše by se ovšem daly rozdělit na ty, které tetování přijímají, jeho zastánce a nositele, na druhé straně se pak nacházejí jeho odpůrci. S tetováním je spojena celá řada předsudků, které se ve společnosti udržují od jeho objevení a šíření mezi lidskou společností. Stejně tak je s problematikou tetování spojena řada otázek. Tuto práci jsem vzal jako možnost, jak alespoň na některé z nich odpovědět, nahlédnout do historie tetování, zjistit jeho původ, techniky jeho provádění, funkce a významy, s kterými bylo už v dávné historii vyznačováno na lidské tělo. Dále na zjištění, jaký jeho pohled na tetování v současnosti, pohled jeho nositelů a těch, kteří tetování nejsou.

V první, teoretické části mé bakalářské práce, vysvětlím, co to tetování je, kde se vzalo, jak a proč bylo prováděno. Budu se zabývat jeho historií, vývojem a výskytem na různých místech světa.

V praktické části se budu zabývat výzkumem, který byl zaměřen jednak na tetované, u kterých bylo cílem zjištění souvislostí s pořízením jejich tetování, u netetovaných mi šlo o zjištění jejich názoru na tetování, jeho výskyt v jejich rodinách a názor na jeho výskyt ve společnosti. Na základě získaných údajů dojde k zodpovězení výzkumných otázek, k vyhodnocení stanovených hypotéz a vyvození závěrů.

Data byla získána pomocí dotazníkového šetření v rámci kvantitativního výzkumu a polostrukturovaných rozhovorů v rámci výzkumu kvalitativního.

Hlavním účelem bakalářské práce je zodpovědět tři základní výzkumné otázky:

1. Je tetování pro tetované nositelem významu, nebo je pouhou ozdobou těla?
2. Jaký je vztah netetovaných k tetování?
3. Setkávají se tetovaní s negativními reakcemi?

V závěru mé bakalářské práce budou zpracována získaná data a vyvozen závěr mé bakalářské práce.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Co je to tetování?

„Jednou z tělesných modifikací je tetování, které bylo – jak uvedl už i Charles Darwin – doloženo takřka ve všech koutech světa.“ (Rychlík 2014: 17).

„Téměř všichni národové pěstovali tetování. Je to známý prastarý zvyk, sahající hluboko ke kořenům lidstva.“ (Nováček 1937: 7).

Antropolog George P. Murdock tetování zařadil mezi 67 kulturních univerzálií, tedy vlastností, které jsou platné pro všechna lidská společenství (Rychlík 2014: 17).

„Lidé tak činili kvůli svému „zkulturnění“, ale i z rituálních a estetických pohnutek. Přesných důvodů je tolik, jako je tetovacích jehel celého světa.“ (Rychlík 2014: 17).

„Naše touha zdobit sama sebe je jednou z nezákladnějších cest, která lidský rod odlišuje od ostatních tvorů. Tetování, ať už slouží pro magické účely, rozlišuje kmenové příslušenství, symbolizuje postavení, ovlivňuje sexuální přitažlivost, nebo prostě krásí, je jedním z nejstarších a nejuniverzálnějších výrazů této touhy.“ (Ferguson a Procterová 1998: 8).

Znalost tetování ovšem neznamena, že bylo na všech místech a ve všech společenstvích světa přijímáno. Příkladem může být Čína, kde na tetování bylo pohlíženo jako na barbarský zvyk, spojený se sousedními či podmaněnými národy.

Tetování je jedním z typů body artu. Rozlišujeme tři typy: černé (tmavé), polychromové (vícebarevné) a jizvové (skarifikaci). Skarifikace je rozšířena především u lidí s tmavší barvou pokožky.

„Pojem tetování (v českých zemích zprvu psaný i jako tetovování) se do světových jazyků dostal z Polynésie, kde jej James Cook slýchal a v roce 1769 i zapsal. Tahitský výraz tatau znamenal „označovat“, samojské tautau „kreslit“ a malajské tatu bylo výrazem pro „ránu“, nebylo významově ani etymologicky příliš vzdálen.“ (Rychlík 2014: 18).

„Ottův slovník naučný v roce 1906 definoval heslo „tetování, tetovování aneb tatuování“ jako zvyk rozšířený téměř u všech národů, který záleží v tom, že lidská kůže ozdobuje se výkresy rázu ornamentálního neb symbolického způsobem tímto: ostrým nástrojem provádějí

se do kůže zářezy nebo body, jež spojují se ve výkres, který pak natře se barvou pokud možno trvalou.“ (Rychlík 2014: 18).

Různé definice se od sebe mohou mírně lišit, nicméně všechny se shodují v tom, že tetování je vpravení pigmentu do vrchní vrstvy kůže, čímž dojde k jejímu trvalému zbarvení. Vlivem slunečního záření může časem docházet k jeho zblednutí.

Pro tvrzení, že tetování není opravdu pouhým výdobytkem nové doby a současným módním trendem, nemůže být lepších důkazů než samotných objevů tetovaných lidských těl tisíce let starých.

„Dát se tetovat je už léta „in“. Co bylo kdysi módním trendem nebo často slychaný předpoklad minulosti – atributem pouze námořníků a recidivistů, mezitím proniklo do všech společenských vrstev jako oblíbená ozdoba těla.“ (Fiksa 2005: 18).

1.2 Způsoby tatuáže

Techniky tatuáže se na různých místech světa mírně lišily, většinou se ke vzniku tetování používaly ostré předměty jako trny, škeble nebo jehly. Indiáni používali ostré trny a nože, Polynésané, jejichž tetovací um společně s motivy je považován za nejlépe propracovaný, používali hrabičky vyrobené z mušloviny, poklepáváním na ně dostávali barvu pod pokožku. Hojně bylo využíváno kostí a kůstek, dřívěk a kovových bodců. Specifický byl způsob etnik ze severu jako Inuitů, jejichž postup spočíval v prošívání kůže jehlou s obarvenou nití. Vědecké výzkumy prostřednictvím výzkumu peruánských mumií odhalily používání stejné techniky na jihoamerickém kontinentu. Za zmínku stojí jistě ještě Japonsko, kde japonští tatéři jako jedni z mála na světě tetovali vícebarevně, využívali k tomu indigo, purpuru či kurkumu. Rok 1891 přinesl změnu budoucnosti tetování, Samuel O'Reilly patentoval elektrický tetovací strojek, jehož upravená a modernizovaná verze se v současné době používá (Rychlík 2014: 17-22).

1.3 Proč se tetovat?

Tetování je zásahem do lidského vzhledu, není něčím, s čím by se člověk narodil. Právě ve spojitosti se změnou, dotvořením člověka, vymezením se proti přírodě, odporem a pohrdáním, bývá odůvodňováno používání tetování především u kmenů primitivních národů. Dokázání toho, že vzhled člověka není závislý pouze na tom, jak ho příroda stvořila. Tetování bylo dotvořením těla, zkulturněním, následkem tohoto aktu vznikla další odlišnost vůči zvířatům. Důvody, proč se lidé tetovali již v dávné minulosti a proč se tetují teď, lze nalézt v řadě funkcí, které tetování má.

„Důvody mohou být různé. Někteří se chtějí pouze odlišit od konzumní společnosti, jiní kopírují svého hudebního, filmového, sportovního či jiného idola, další za pomoci tetování vyjadřují sounáležitost nějakým subkulturním společenstvím. Mnohým se tetování prostě jenom líbí. Nelze opomenout ty, kteří si nechávají vytetovat něco, co jim bude po celý život připomínat důležitou událost – například datum svatby, portrét narozeného dítěte apod..“
(Fiksa 2005: 23).

1.4 Funkce tetování

K čemu že je tetování dobré? Jaká je jeho funkce? Tetování mohou mít spojitost s dobou, kulturou, mohou být vyjádřením událostí, projevem vnitřního stavu člověka, pocitů, sympatií, příslušnosti, náklonnosti. Nezpochybnitelnou je pak funkce zkrášlení. Funkcí tetování je mnoho, s cílem je nějak zařadit a vystihnout jsou členěna do osmi kategorií: funkce rituální, estetická, magicko-náboženská, léčebně-preventivní, komunikačně-identifikační, sociálně-skupinová, statková a individualizační.

Rituální funkce tetování, v souvislosti s přechodovými rituály, je dokladem jedince, který slouží k doložení absolvování změny, zkoušky. Důsledkem podstoupené rituálu bývá získání nových vlastností, zlepšení vlastností již získaných, posunutí se v oblasti vlastní osobnosti, ve smyslu zdokonalení se, nabytí větší síly, moudrosti, postoupení na vyšší úroveň. Etnolog Arnold von Gennep označil tetování za sociální událost, jejíž je tetování definitivním dokladem. Tetování může být i rituálem odluky, kdy je jeho prostřednictvím v podobě nesmazatelné stopy jedinec definitivně odsouzen k opuštění skupiny (Gennep 1997: 73).

„Dnešní tetování má více účelů a důvodů, z nichž duševní nákaza, mladistvá nerozvážnost, dlouhé chvíle lidí žijících pospolu (věznice, kasárny), není na místě posledním.“ (Nováček 1937: 8).

Nejznámější a nejzjevnější funkcí je funkce estetická. Právě tato vlastnost tetování je s dnešní dobou snad nejvíce spjata a je důvodem, proč je tetování tak oblíbené. Již krátce po svém zrodu bylo tetování prostředkem vábení, lákání protějšku. Bylo tomu tenkrát a je tomu tak i v současnosti, pěkně provedené tetování, které dokáže někoho oslovit, zaujmout, může být dobrým pomocníkem při pokusu o získání pozornosti a navázání kontaktu. Ať tetování vyjadřuje cokoli, vždy plní funkci estetickou, dekorativní. Sociolog Clinton R. Sanders řekl: *„ať je účel tělesných zákroků jakýkoliv – ochrana před nadpřirozenými silami, komunikování sexuální dostupnosti, ukázka statečnosti, symbol členství – všechny typy modifikací mají společnou dekorativní funkci.“* (Rychlík 2014: 24).

Magicko-náboženská funkce, která je vlastní původním, přírodním národům, spočívala v ochraně před smrtí. Tetování bylo využíváno jako amuletu vepsaného pod kůži, mělo sloužit k přivolání magických schopností a síly. Častým jevem bylo připodobňování ke zvířatům, to mělo lovcům přinést vlastnosti vyobrazeného zvířete a napomoci úspěšnému lovu.

Nejstarší, nebo jedna z nejstarších a také nejzákladnějších, byla funkce léčebně-preventivní. Nejstarší nálezy v podobě pozůstatků lidských těl nesly právě tetování nejčastěji v podobě kroužků nebo teček v oblastech kloubů, akupunkturálních bodů a poranění. Mimo bodů umístění jsou za léčebná považována také z důvodu užití různých směsí barviv. Směsi barviv se lišily svým složením, na jedné mumii byla nalezena tetování lišící se právě barvou a složením, přísadou barviv u léčebných tetování byly bylinné směsi, jejichž prostřednictvím mělo být dosaženo zlepšení zdravotního stavu, popřípadě předejití zdravotním problémům.

Ať už se jedná o obrázek či nápis, tetování obsahuje funkci komunikační a identifikační. Je prostředkem, který může o dotyčném jedinci hovořit, vyjádřit postoj, pocit, názor, aniž by sám jedinec promluvil. Stigmatizační tetování využívali ve starověkém Řecku a Římě pro označení otroků a trestanců, postupem času také zbrojářů a vojenských dělníků, kmen Maorů prostřednictvím tetování znázorňoval rodokmen. V případě válečníků nebo lovců mohlo dokazovat jejich zdatnost. Na základě tetování měl být identifikován anglosaský král Harold II., který zemřel roku 1066 v bitvě u Hastingsu. Mezi mrtvými těly ho měla identifikovat jeho manželka Edith, jejíž jméno měl mít vytetováno nad srdcem. *„Jako identifikační prvek se tetování osvědčilo i ve slavné kauze Rogera Charlese Tichborneho, jenž se ztratil na moři a až*

po letech, v roce 1871, si nárokoval „svůj“ majetek. Mnoho svědků – včetně své matky – přesvědčil, jedinou trhlinou byla absence kérky ...“ (Rychlík 2014: 182). Roger Charles Tichborne měl na levé paži kříž, kotvu a iniciály svého jména. Podvodník byl za svůj čin odměněn čtrnáctiletým trestem.

Sociálně-skupinová funkce, vyjádření příslušnosti k určité skupině, rodu, komunitě, do které konkrétní jedinec patří, je další funkcí tetování. Ať se jedná o skupiny zájmové nebo sociální. Tetování takto využívali v minulosti pronásledovaní křesťané, kteří si ze značek vytvořili vlastní komunitní symbol. Jako odlišení od nepřátel tetování sloužilo jihoamerickému kmenu Mundurukú. V současnosti je tato funkce tetování využívána různými gangy, příznivci ze světa sportu či vojáky.

Statusová funkce je s tetováním spjata tak, že na základě specifického tetování se rozlišoval sociální status, postavení ve společnosti, zařazení jedince. Zisk takového tetování byl podmíněn například absolvováním přechodového rituálu. Tato funkce má souvislost s funkcí sociálně-skupinovou, jíž je součástí.

Poslední funkcí je funkce individualizační. Každý jsme jedinečný, právě i tetování mohou naši jedinečnost vyjadřovat, část našeho já, události, úspěchy spojené právě s jeho nositelem. Spolu s funkcí estetickou ji považuji za nejpodstatnější příčinu a důvod, proč se lidé nechávají tetovat, a tetování se stalo trendem. Díky současné úrovni tohoto způsobu umění si mohou zájemci o tetování volit a vybírat motivy, které jsou předmětem osobních koníčků a zájmů, vyjádřením toho, co mají rádi a co je jim blízké. Období, kdy převažovala situace, při které si bylo možné vybrat pouze z nabízených motivů, které byly jednotvárné, jejich výskyt byl tím pádem častý a i to může být důvodem, proč na tetování někteří pohlíží skrz prsty, je dávno minulostí (Rychlík 2014: 22-27).

1.5 Doklady tetování

Zajímavou otázkou, na kterou není možné najít hodnověrně podloženou odpověď, je, kdo byl prvním člověkem, který se nechal tetovat. Stejně tak, jak přišel na to, že se dá barva vpravit pod kůži, kde již do konce života zůstane. Nicméně díky práci archeologů a etnologů byla nalezena a vědecky zkoumána celá řada pozůstatků, které jsou dokladem existence tetování již v dobách dávno minulých.

1.5.1 Nálezy a objevy

Venuše, sošky znázorňující ženské tělo, z nichž Venuše z Hohle Fels z doby asi 35 000 let př. n. l. na sobě měla čárky, které se dají vyložit jako ozdoba, která neměla se skutečností nic společného, nebo jako úprava těla. „Švábská Eva“ byla objevena v roce 2008, je vyřezána do mamutího klu, rýhy jsou v oblasti třísel, břicha, v okolí ňader, na pravé paži a ramenou. Je otázkou, zda jsou vrypy náznakem tetování.

Ve spojitosti s důkazy a náznaky tetování nejsou spojeny pouze sošky, ale i nástěnné malby a drobné předměty. V jeskyni La Marche v západní Francii bylo nalezeno 1500 kamenných destiček, na některých jsou lidské podobizny, na jedné destičce je znázorněna lidská tvář pokrytá vyrytými svislými liniemi. Může se tak jednat o formu úpravy a zdobení těla. Stáří objevů bylo určeno na 15 000 let, existuje tedy možnost, že se obyvatelé této lokality mohli tetovat právě již před 15 000 lety, jedná se ale pouze o hypotézu, nikoliv o vědecky a na základě prokazatelných důkazů doložený fakt.

Jasný důkaz tetování lidské pokožky přinesl objev turistů v rakouských Alpách 19. září roku 1991. Manželský pár při svém turistickém výšlapu v Ötzském údolí narazili na zmrzlou mrtvolu. Stáří těla muže bylo odhadnuto na 5 100 až 5 350 let. Vědci na těle našli tetování, které se stalo nejstarším přímým důkazem záměrného tetování lidského těla. Nalezená mumie byla pojmenována podle údolí, kde byla nalezena, dostala přezdívku Ötzi.

„Celkem bylo nalezeno čtrnáct skupin znamení v podobě jedné až sedmi čárek a dvou křížů: dva paralelní kroužky kolem levého zápěstí, čtyři svazky čárek vlevo od bederní páteře, jedna skupina čárek vpravo od bederní páteře, znamení ve tvaru kříže na vnitřní straně pravého kolena, tři skupiny čárek na levém lýtku, malé znamení ve tvaru kříže vlevo vedle levé Achillovy šlachy, skupina čárek na pravém chodidle, skupina čárek vedle pravého vnějšího kotníku a skupina čárek nad pravým vnitřním kotníkem.“ (Rychlík 2014: 34). Další tatuáže se mohli nacházet na místech, kde byla kůže ztmavlá a kde kůže chyběla. Ötziho tetování obsahovalo saze a krystalky minerálů, ty mohly pocházet z ohniště, odkud se pro tetování bral popel.

Na základě studie, zveřejněné v časopise Lancet v roce 1999, neměly Ötziho tetování ozdobnou funkci, z důvodu jejich jednoduchosti a umístění, které nebylo na příliš viditelných místech, byla jim přiřknuta funkce léčebná. *„Expertní názory tří akupunktorních společností*

ukázaly, že devět tetováží je umístěno přesně nebo 6 mm od tradičně propichovaných míst. Dvě další jsou umístěny na akupunkturním průsečíku, ale ne blízko bodů. Jedno tetování je lokální. Tři tetování jsou umístěna 6 až 13 mm od nejbližších akupunkturních bodů.“ „Tyto značky mohly být terapeutické a možná měly za cíl zmírnit bolest starých ran a osteoartritidu, kterou rentgen objevil v krční páteři, kříži a levé kyčli.“ (Rychlík 2014: 35).

Nálezem Ötziho se zabývá kniha *Muž z ledovce* (1998), jejímž autorem je archeolog Konrad Spindler, autor mnoha archeologických knih od mladší doby kamenné až po novověk. O nálezu těla se dozvěděl prostřednictvím novin. Kontaktoval soudní lékařství, kde se zkontaktoval s vedoucím ústavu, se kterým se domluvili, že ho bude informovat. Na jeho pozvání dorazil do ústavu k odhalení těla. Stal se tak účastníkem momentu, kdy došlo k jasnému rozhodnutí, že se nejedná o nález těla 100 let starého, ani pocházejícího z období 14. - 19. století, jak informovala média, i v policejní zprávě stálo zařazení o nehodě z 19. století. K určení stáří pomohly předměty, které byly spolu s tělem nalezeny. „*Stačí mi jediný pohled – tohle přece musí poznat každý student prvního semestru! Máme před sebou poměrně dobře datovatelné předměty – kovovou sekerku, pazourkovou dýku a další pazourkový předmět vyčnívající z trhliny v kabele.*“ (Spindler 1998: 10). Konrad Spindler odhadl stáří kolem 4000 let. „*A jestli se toto datování ještě změní, tak spíše k vyššímu stáří.*“ (Spindler 1998: 10).

Mužská mumie, asi 2 400 let stará, objevená v Pazyryku, měla tetované paže, ale také tečky v místech podél páteře, na levé straně jedenáct teček, na pravé tři, s čímž se shoduje s tetováními Ötziho (Rychlík 2014: 35).

1.5.2 Písemné doklady

Svědectví o přítomnosti tetování podávali antičtí autoři. Hérodotos z Halikarnássu (484 př. n. l. – 425 př. n. l.) zaznamenal výskyt tetování u Thráků, kteří obývali území dnešního Turecka a Makedonie. Tetování bylo u Thráků znakem vznešeného rodu, kdo značen nebyl, byl považován za osobu nízkého původu. Značení tetování bylo dokladem urozenosti (Hérodotos 1972: 288). Také byly nalezeny nádoby s vyobrazenými Thráckými ženami, na jejichž pažích a nohou bylo tetování znázorněno.

Thrákové jsou nejčastěji zmiňovaným národem v písemných pramenech v souvislosti s výskytem tetování. O thráckém tetování se zmiňují další historické postavy jako Cicero (106 př. n. l. – 43 př. n. l.) v knize *De Officiis* (O povinnostech, 1970) nebo Strabón (asi 64 – 63 př. n. l. – 24- 27 n. l.) v díle *Geografica*. Ti ve svých písemných dílech používají Thráky k příměrům souvisejícím s tetováním, zmiňují osoby a národy, které byli tetováni právě jako Thrákové.

Gaius Iulius Caesar (100 př. n. l. – 44 př. n. l.) v *Zápisích o válce galské* (1964) psal o Britanech, kteří se natírají barvivem, v důsledku čehož jsou tmavomodří, čímž dosahovali toho, že na ně byl v boji opravdu hrozivý pohled (Caesar 2009: 129). Nemuselo se jednat o tetování, ale o válečné malování, které mělo nepřítele zastrašit, a galský bojovník měl jeho prostřednictvím působit hrozivěji. Keltskými bojovníky Británie zmiňovali i další autoři, o jejich zvířecích motivech, které rostou společně s člověkem již od dětství. Na základě barvení kůže dostali své jméno Piktové, gaelští obyvatelé Británie. Za průkazný je považován písemný doklad od Caesara, který se na rozdíl od dalších autorů s Brity skutečně setkal. Díla jiných autorů tak mohou být ovlivněny básnickou fantazií, snahou o vzniku mýtů o tetovaných obyvatelích britských ostrovů.

Pravděpodobnost toho, že se nejednalo o pouhé fantazie, zvýšil objev torza lidského těla v rašeliništi v anglickém Cheshire. Laboratorní analýzy, provedené na objeveném mužském těle, odhalily výskyt zvýšeného množství hliníku, mědi a křemíku, stopy zinku a titanu, vědci tuto skutečnost vysvětlili jako následek pigmentů nanášených na tělo.

Barvení těla byla exotická pro Řeky a Římany, pro které byla tato tělesná změna spojená s otroky a trestanci. Sami Římané se s tetovanými lidmi setkávali v zákoutích rozsáhlého římského impéria, kde bylo tetování považováno za zvláštnost a věc typickou pro různé kmeny. V řeckých a římských městech bylo tetování spojeno s nízkým stavem. Trestaneckými tetovážemi byli značeni trestanci, na rozdíl od zvířat, která byla cejchována železem, použití železa pro značení lidí bylo zcela vyjimečné. Trestanecké značky byly nejčastěji umisťovány na čelo, ruce a paže.

Tohoto aktu zneužíval císař Gaius Caligula, který měl na základě písemných pramenů zahavovat znamením i jedince váženého stavu, kterých se chtěl zbavit. Ti byli posléze odsouzeni k pracím v dolech či na silnicích, někteří byli popraveni. Dále byli k sankci tetováním odsuzováni kriminálníci a křesťané, kteří byli s poznačenými čeli posláni pracovat

do dolů. V případě, že se z dolů vrátili do běžného života, jim značky další život rozhodně neulehčovaly.

Koncem 4. století se začalo objevovat tetování vojenské. Rozdíl oproti tetování otroků spočíval v tom, že otroci měli značku svého pána, kdežto vojáci byli značeni jménem svého císaře. Na těla byla značena jména a čísla jednotek. Dalším účelem byla kontrola, mimo vojáků byli značeni zbrojíři a vojenští dělníci. V případě útěku je tak bylo možné rozpoznat (Rychlík 2014: 30-52).

1.6 Tetování v Evropě a ve světě – renesance tetování

1.6.1 Námořníci

Kdy nastal průlom v prosazení se tetování na území Evropy? V době nazývané jako renesance tetování, jež nastala kolem poloviny 16. století jako následek častějšího střetávání evropského západu s jinými kulturami. Má tedy spojitost s mořeplavci, objevnými a dobrodružnými výpravami do exotických a vzdálených zemí. S nejrůznějšími tělesnými modifikacemi, včetně tetování, se setkávali osobnosti jako Kryštof Kolumbus, který 12. října 1492 na pobřeží Nového Světa, Hernán Cortés, který se s tetováním indiánů setkal na území Střední Ameriky.

Na základě vypravování a dokladů objevitelů se Evropou nesly zprávy o tetovaných lidech. Někteří z nich se začali objevovat i v Evropě. Netrvalo dlouho a s tělesnou ozdobou se začali vracet i samotní námořníci, kteří měli hlavní vliv na znovuzrození zájmu o tetování. Sami námořníci se posléze začali pokoušet o vlastní tvorbu, která byla kopírováním originálních předloh. V 19. století se začala rodit nová profese, první tetovači. Ti působili ve velkých přístavech u měst jako Londýn, Hamburk, Marseille.

Motivy námořnických tetování byly nejčastěji kotvy a srdíčka, nahotinky, exotické krásky, státní vlajky, mořské panny a zvířata jako velryby, žraloci a delfini. Funkcí byla nejenom okrasa, ale v případě přepadnutí přes palubu mohl být nalezenému zajištěn křesťanský pohřeb. Mimo to vznikly tetování, která byla symbolem například pro absolvování cesty do Honolulu, které bylo ztvárněno tanečnicí hula, což je název pro havajský tanec. Pro posádku

lodi během 19. století nebylo ničím neobvyklým účast vypichovačů, jak bylo tehdy tetovačům, dnešním tatérům, říkáno.

„Koncem 19. století měl tetování skoro každý námořník, u amerického námořnictva bylo 80 až 90 procent mužů tetováno“ (Rychlík 2014: 173). *„Námořník bez kěrky je jako loď bez grogu – nemůže vyplout.“* (Scutt a Gotch 1974, cit. podle Rychlík, 2014: 173). Toto pronesl Samuel F. O'Reilly, tetovač z New Yorku, který 8. prosince 1891 patentoval tetovací strojek, revoluční vynález pro svět tetování. Dějiny tetování se tak rozdělily na dvě části: na období ručně vypichovaných tetování a těch pořizovaných elektrickým tetovacím strojkem. Následkem vynálezu tetovacího strojku bylo daleko rychlejší šíření tetování, nárůst tetovaných lidí byl obrovský (Rychlík 2014: 171-173).

1.6.2 Cirkusy a podivíni

Období 19. a počátku 20. století prožívali cirkusy, jak v Evropě, tak i v USA, takzvanou zlatou éru. Součástí cirkusového ansáblu byli tetovaní lidé, podivíni a živoucí kuriozity. Během programu vystupovali například vousaté obryně, liliputé, bezrucí lidé, hermafrodité a nejtetovanější lidé světa. Obliba a návštěvnost byla obrovská, lidé toužili spatřit „něco, co svět neviděl“. Jedním z nejpotetovanějších lidí, kteří vystupovali v cirkuse, byl albánský Řek Géorgios Konstantin, který měl několik přezdivek, jedna z nich zněla například Princ Constantine. Tetování tohoto muže vzbuzovala dojem těsně padnoucího pohádkového obleku. Princ Constantine byl tetován od hlavy až k palcům u nohou, nebyl tetován pouze na třech místech: pod pyjem, na šourku a na chodidlech. Tetován byl i pod temenem hlavy a pod vousy. Celkem měl na těle 388 figur představujících sfingy, slony, opice, kočky draky a další zvířata. Dále také květiny a ovocné plody a písmena. Tvrdil, že byl nedobrovolně tetován v Barmě, tvrzení o zisku tetování nebylo zcela přesvědčivé. *„Byl prozkoumán orientalisty, kteří tvrdili, že tetováže patřily k nejlepším barmským stylům. Odborníci se domnívali, že se nechal tetovat záměrně, neboť si naplánoval kariéru v showbiznys.“* (Rychlík 2014: 174). Nicméně se prokázal dobrou znalostí jihovýchodní Asie a ovládal několik jazyků, mluvil řecky, persky, arabsky, francouzsky, anglicky, italsky a německy.

Své tetované zástupkyně, ukazující své tetování za účelem zisku, mělo i ženské pohlaví. Ty pocházely především ze zemí jako Irsko, Švédsko, Francie a Německo.

Za nejslavnějšího muže celé historie tetování je považován Horace Ridler. Původem major britské armády se nechal tetováním zcela změnit. Ve dvacátých letech 20. století utratil veškeré rodinné dědictví a potřeboval najít způsob, jak se uživit. V souvislosti se zálibou v kérékách vymyslel plán, že se nechá přeměnit v zebra a stane se Velkým Omim. V roce 1927 navštívil v Londýně tatéra George Burchetta. Ten toto setkání a okolnosti zmiňuje ve své knize *Memories of Tattoist*, která vyšla v roce 1958. „*Pak mi prozradil svůj plán. Měl jsem jej celého potetovat temně modrými či černými pruhy jako zebra. Přinesl si i vlastní nákres. Když jsem zjistil, že si chce nechat tetovat nejen tělo, ale i obličej, odmítl jsem. Vysvětlil jsem mu, že tak silná tetováž je neodstranitelná. Že se od něj mohou odvrátit přátelé, rodina a jeho život se může stát utrpením a on společenským štvancem. Mohl jsem si ušetřit námahu, poněvadž Velký Omi byl pevně rozhodnut. Když bylo vše připraveno, začal jsem pracovat na nejtěžším úkolu, jaký jsem kdy dělal – proměnit lidskou bytost v zebra.*“ (Burchett a Leighton, 1958 cit. podle Rychlík, 2014: 180).

„*Tetování hlavy, krku a tváří a jiných částí těla mi trvalo přes 150 hodin, a natáhlo se přes rok s mnoha sezeními. Obličej vyžadoval přes patnáct milionů vpíchnutí jehlou a s čistým svědomím mohu říci, že na těle jsem propíchnul půl miliardy dírek.*“ (Burchett a Leighton, 1958 cit. podle Rychlík, 2014: 180).

Oběť však přinesla své ovoce, dostal se do nejslavnějších cirkusů a vystupoval v londýnské hale Olympia, v Torontu i ve slavné Madison Square Garden v New Yorku. Kariéru ukončil v roce 1950, zemřel roku 1967 ve svých 77 letech (Rychlík 2014: 174-180).

1.6.3 Vězni a trestanci

Mimo prostředí cirkusů a šoubyznysu bylo tetování stále přijímáno jako forma rebelie, vulgární a primitivní malůvky, jejímiž nositeli byli vězni a trestanci. Patřili sem výhružné motivy, drzá hesla, délky trestů, nápisy a další. Tetování bylo i prostředkem získání si respektu v drsném prostředí. Pro prostředí ruských gulagů byly typické obrázky jako lebky na ruce, které znázorňovaly počet násilnickových obětí, postavy Lenina, Břežněva, Stalina, vtipné kresby jako oční víčka potetovaná očima nebo hořící větry. Ve Francii pak portréty Napolena či Johanky z Arku. Tetování bylo ve věznicích zakázané, muselo probíhat tajně, prostředky k tetování potřebné si tak vězni schovávali. Není potřeba dodávat, že vzhledem

k podmínkám bylo tetování nebezpečné z důvodu možné infekce jako následku nehygienických podmínek.

Vězeňskými tetováními v Itálii se zabýval Cesare Lombroso, který vězeňská tetování sledoval, vedl o nich záznamy a analyzoval je. U vězňů byly sledovány počty tetování a jejich motivy. Na základě získaných informací byly vydávány studie právě v Itálii, ale i v dalších zemích jako Německo, Belgie, Dánsko, Francie nebo Rakousko-Uhersko. Ve Francii byly v roce 1808 zavedeny povinné záznamy tetování, čehož k publikaci své studie využil Alexander Lacassagne z Lyonu (Rychlík 2014: 181-184).

V roce 2016 vydala Barbora Veigrichtová, pedagogická pracovnice, lektorka kurzů celoživotního vzdělávání a autorka vysokoškolských učebnic, knižních publikací, odborných článků a statí, knihu *Symbolika kriminálního tetování*. V kriminální oblasti plní tetování především roli identifikační a komunikační. Cílem této knihy je popsat a vyložit tetování z kriminálního prostředí, upozornit na význam znalosti kriminální symboliky, která může být přínosnou a využitelnou. Získaných poznatků je možné využít v bezpečnostní praxi a prevenci.

„Symboly, které má prověřovaný jedinec na svém těle, mohou proto představovat užitečné vodítko sloužící k bližšímu poznání jedince. Je samozřejmě důležité vzít na vědomí, že některá tetování, skarifikace a další úpravy těla jsou spojené s kulturními, rodovými a kmenovými tradicemi a nemusí vždy reprezentovat protiprávní činnost nositele a může se jednat o tetování zcela nezávadové.“ (Vegrichtová 2016: 44).

Tetování lze využít k identifikaci osob, ať už hledaných, uprchlých, stejně tak při nalezení lidských ostatků a mrtvol. Identifikace na základě tetování byla využita v červenci 2014, kdy policisté na Letišti Václava Havla zadrželi Gruzínce, který přes Českou republiku cestoval do Portugalska, cílem cesty byla podle cizinecké policie fyzická likvidace neznámé osoby. Na Gruzínce byl vydán mezinárodní zatykač, do České republiky přicestoval běžnou linkou Kyjev – Praha, při vstupu předložil falešný ruský pas. Skutečnou totožnost muže policie odhalila na základě tetování na kolenou a rozsáhlých jizev. ČESKÁ TELEVIZE, 2014. *Nájemného vraha z Gruzie usvědčilo tetování a jizvy* [online]. 31. 7. 2014 [cit. 6. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1023544-najemneho-vraha-z-gruzie-usvedcilo-tetovani-a-jizvy>

Jevem, který se v České republice vyskytuje, stejně tak jako tomu je v některých dalších evropských státech, je tetování fotbalových chuligánů, tzv. hooligans. Členové těchto skupin, provádějících násilí, jsou závažným bezpečnostním problémem. Chuligáni si velmi často nechávají tetovat právě slovo hooligan nebo počáteční písmeno tohoto slova.

Rozšířené je tetování spojené s oblíbeným klubem. Motivy některých fanoušků Sparty, ať už se jedná o ty, kteří jsou členy radikálního jádra, nebo ty, kteří nejsou a neúčastní se fyzických střetů a násilné činnosti, jsou spjaty s tradičními symboly klubu. Mezi ně patří bezpochyby samotný název, znak a barvy klubu, vlajka, letopočet založení. Za zmínku stojí jistě vyobrazení spartánského vojáka, odkazující na starověké město Sparta a právě jeho bojovníky (Vegrichtová 2016: 134 – 136).

1.7 Vzestup a „druhá renesance tetování“

Koncem 19. století se tetování neobjevovalo pouze na tělech lidí z nižších tříd. V jeho první polovině byl objeven nápis na paži napoleonského maršála Jeana Bernadotteho, který vládl ve Švédsku v letech 1818-1844. Došlo tomu ve chvíli, kdy měl záchvat a na popud lékařů bylo navrženo puštění žilou, kterému se král bránil, nakonec k němu svolil a tak došlo k prozrazení jeho tetování. Své tetování již neskrývali zástupci britské královské rodiny. Eduard VII., princ z Walesu, si jako památku na návštěvu Jeruzaléma v roce 1862 odnesl vzor jeruzalémského kříže, který si nechal vytetovat na předloktí. Z Japonska se s tetováním navrátili o dvacet let později vévoda z Clarence spolu se svým bratrem, vévodou z Yorku, pozdějším králem Jiřím V., jehož tělo bylo ozdobeno drakem. Český cestovatel Josef Kořenský ve své knize *K protinožcům II* sdělil myšlenku, že čím ubývá tetování mezi divochy a pohany, tím roste jeho oblíba v řadách vyšší evropské společnosti. Tetování byli i ruský car Mikuláš II., španělský král Alfonso XIII. Nebo německý císař Wilhelm II.

Vynález tetovacího strojku umožnil rychlejší šíření tetování ve společnosti. Samotný akt byl méně bolestivý, rychlejší, levnější a jednodušší. Problémem však byla často kvalita, která byla často následkem právě rychlého procesu špatná. Často docházelo ke kopírování předloh, díla tak neměla příliš mnoho fantazie a invence. Rozšíření mezi všechny vrstvy společnosti přineslo na nějaký čas opět úpadek oblíbenosti mezi vyššími vrstvami. Světovými tetovacími centry byla Velká Británie a Spojené státy americké. V Londýně byly věhlasnými salony

George Burchetta, Sutherlenda MacDonalda, v New Yorku Sama O'Reillyho nebo Charlese Wagnera. Samozřejmě existovala celá řada salonů, kde si s hygienickými opatřeními nedělali starosti, nedodržovali je a u jejich zákazníků se vyskytovali infekce a zdravotní infekce. Byl zaznamenán i případ úmrtí ženy následkem pokusu o odstranění tetování. Ani to však nezabránilo šíření tetování, přeci jenom bylo a i v současnosti je na každém, kdo si chce tetování pořídit, jaké studio či salon zvolí. Normálně smýšlejícímu člověku by mělo dojít, že špinavé a pochybné prostředí nebo stopy zaschlé krve, nejsou znaky vhodného a důvěru vzbuzujícího prostředí, kde by se měl nechat tetovat.

V Německu bylo tetování v době moci Adolfa Hitlera zakázáno. Na základě Hitlerova nařízení byla všechna tetovací studia zakázána, výjimkou bylo studium v Hamburku. Tomuto studiu byla udělena výjimka na základě podepsaného prohlášení majitele, které spočívalo v tetování pouze cizinců, nebude tedy špinit árijskou rasu. Nacisté sami tetování používali k označení krevních skupin svých vojáků pro případy potřeby transfúze. Tetovali také vězně v Osvětimi. Odporný koníček měla Ilsa Kochová, manželka velitele koncentračního tábora Buchenwald. Ta si z kůže tetovaných nechávala vyrábět různé předměty jako stínítka na lampy, dámské kabelky a podobně. Za druhé světové války bylo tetování oblíbené u amerických vojáků, nejčastěji šlo o vlastenecké motivy a vzpomínky na své blízké. Hlavní představiteli Spojených států amerických, Velké Británie a SSSR, kteří se účastnili jaltské konference, Franklin D. Roosevelt, W. Churchill a Josif V. Stalin, byli tetováni. Ovšem po konci druhé světové války jeho obliba poklesla, především ve spojitosti k okolnostem tetování Židů v koncentračních táborech. Ve spojených státech se nechávali tetovat především členové motorkářských gangů, jednotlivé státy proti tetování vystupovaly, společností se šířily obavy o možném vlivu tetování na rakovinu kůže, šíření žloutenky, v New Yorku tak bylo tetování v roce 1961 zakázáno, v jiných státech byl posunut věkový limit pro pořízení tetování z osmnácti na jednadvacet let. V socialistických státech Evropy byla profesionální tetovací činnost stíhána, byla prováděna tajně, neprofesionálně v nevhodných podmínkách, čímž se zvyšovalo riziko přenosu chorob. Na území Československa se v tomto období tetovali pouze vězni, Romové a případně vojáci. Ve společnosti panoval názor, že tetovat se nechávají pouze osoby s psychopatologickými jevy, osoby narcistické a exhibicionistické, emočně labilní a nevyrovnaní jedinci, což bylo podpořeno některými odborníky z oblasti psychologie, kteří se touto problematikou zabývali, a bývala předmětem článků v odborných časopisech, odkud právě názory a myšlenky pocházely a šířily se do společnosti.

V šedesátých letech se však za zdmi železné opony začalo schylovat k „druhé renesanci tetování“. U tatérů začalo být stále častější umělecké vzdělání, posun nastal v prostředcích k aktu tetování používaných, zlepšení technologie výroby barev, sterilizace jehel, větší pestrost motivů, větší individualizace ve vztahu ke klientům, větší kreativita. Tetování přestalo být řemeslem, ale uměním. Stejně jako u umělců z jiných odvětví, i z řad tatérů se začali vynořovat taci, kteří mají svůj rukopis. Začaly se pořádat soutěže, kde se tatěři začali scházet, soutěžit mezi sebou a vzájemně se inspirovat. Přibývalo periodik s tematikou tetování, podněty, motivy. Za přelomové a důležité jsou považovány magazíny *TattoTime* (1982) a *Modern Primitives* (1989). Zveřejňované obrázky Markézánů, Maorů a Polynésanů vzbuzovaly vlnu nadšení a napomohly si uvědomit, že tetování má opravdu dlouhou historii a není pouhým ozvláštňením zevnějšku a pokusu o ozvláštňení a zviditelnění se. V médiích se stále častěji objevovaly tetované celebrity, všechna tato fakta dopomohla k jinému pohledu na tuto formu umění mezi lidmi (Rychlík 2014: 185-196).

1.8 Tetování v českém prostředí

1.8.1 První polovina 20. století

První knihou, zabývající se tetováním v českém prostředí, byla *Tetování a tetování* (1937) od Otakara Nováčka. Při psaní vycházel z informací, které byly známy a dostaly se na naše území, dále pak z osobních zkušeností a vlastního pozorování. Dalším zdrojem informací byl český cestovatel Josef Kořenský, kterým byl prvním Čechem, který podnikl cestu kolem světa. Ve své knize *K protinožcům II* (1919) o svých cestách, na kterých se s tetováními setkal, vypráví. Popisuje zde setkání s Maory, obyvateli Nového Zélandu. „*Příšerné tetování na čele, nose, rtech, bradě a lících dodává i dnešním Maorům vzezření lidožroutského ... Tetovaných tváří lze tam vidět ještě velmi mnoho, ale nejzajímavějšími rysy vynikají toliko Maori starší.*“ (Rychlík 2014: 13).

Tetovat se nechávají většinou lidé nižší duševní úrovně, tetování u inteligentního člověka je dílem náhody nebo dobrodružností. Nejčastěji jsou tetování námořníci a trestanci, cikáni, komedianti, vojáci, pasáci, prostitutky, řemeslníci, dělníci a ojedinelé herci a maséři.

Místy, tetování zaslíbenými, byly kriminály a věznice. Prostředí, kde se scházejí nejrůznější zástupci lidského pokolení. Tetování zde bylo zakázáno, muselo se provádět tajně. Obrázky, které byly využívány jako vzory pro tetování, distribuoval „chodbař“, jehož úkolem bylo udržování pořádku v kobkách, volně se pohyboval po chodbách a měl přístup ke všem oddělením. Byli ovšem i tací, kteří dokázali zdobit kůži bez předlohy. Dodaný obraz se obvykle obtáhl inkoustovou tužkou. Místo vybrané pro tetování se navlhčilo, položila se na něj kresba, kde byla chvíli ponechána a po jejím odlepení bylo možné začít se samotným tetováním. To bylo prováděno přístrojem z jehel přivázaných na kus dřívka. Tetovalo se nejčastěji čínskou tuší, pokud nebyla, využívalo se například černé směsi ze sazí, to ovšem pouze v krajním případě, směs ze sazí způsobovala otoky.

Nejčastějšími motivy byly obrazy nahých žen, odznaky reprezentující řemeslo či sport, data a jména. Vyjímkou nebyla tetování s vojenskou a erotickou tematikou. Tetování jsou vzpomínkami nebo vyjádřením vztahů. Jména a datumy patřily k tomu jednoduššímu, lidé náročnější, kteří za tetování vynaložili větší sumu peněz, měla tetování s větší zdobností, ornamentikou a symbolikou. Ženy, které se nechaly tetovat, byly pro Otakara Nováčka chatrné mravní hodnoty, zvrhlicemi a výstřednicemi. V 30. letech nebyvalo mnoho žen tetovaných, pokud takové byly, byla jejich tetování spíše dřívějšího data. Tetované byly často milenky zločinců, tetování bylo jakousi značkou, že žena patří právě jemu.

„Oblíbený motiv, opravdu humorný, a stejně lidsky smutný byl: na jedné pěstce zadku rozběhnutý kocour a na druhé pěstce utíkající myš. Při chůzi takto tetovaného bylo zřetelně vidět pohyb, jak myš před kocourem utíká.“ (Nováček 1937: 22).

Tetování není jednoduché odstranit. S jeho existencí je spjata i situace, kdy tetovaný podstoupeného aktu s časovým odstupem z různých důvodů může litovat a toužit po jeho odstranění. I o tom ve své knize psal Otakar Nováček. Ve své knize zmiňuje především situace z Anglie. Jeden klient si nechal na záda tetovat jména svých milenek, v okamžiku, kdy chtěl vstoupit do manželství, nechtěl, aby manželka žárlila a žádal o odstranění. Nešťastný byl případ námořníka, který si podle fotografie nechal vytetovat hlavu své milé s nápisem „Marie – bohyně“, po půl roce se k tatérovi vrátil a nechal si slovo bohyně předělat na zrádkyně. Téhož večera se zastřelil. Možnosti odstranění chtěli využívat i zločinci, u kterých bylo tetování jedním z poznávacích znamení. V knize je zmíněn případ, kdy byla tatérovi nabídnuta velká částka a daná osoba na odstranění spěchala, tatér před započítím práce informoval policii, která si pro podezřelého zajela, a skutečně šlo o dlouho hledaného zloděje.

Šťastný konec měl příběh o ženě, která požádala tatěra o vytetování písmena M nad vévodskou korunu na rameno dítěte. Později se zjistilo, že onou ženou byla šlechtična s nemanželským dítětem, které odložila a po patnácti letech, po smrti svého manžele, díky tetování své dítě našla.

Někteří lidé se stali kvůli svému tetování nešťastnými. Těmto případům byla v knize věnována jedna z kapitol, kde byla jména dotyčných uvedena pouze počátečními písmeny, stejně tak počáteční písmena měst, kde bydleli. V knize jsou skutečné příběhy lidí, kteří v době psaní a vydání knihy žili. Obchodník, dřívější legionář, měl tetované obě ruce. Při slovní potyčce ho protivník označil za kriminálního, právě z důvodů tetovaných rukou. I v horkých letnách dnech nosil košile s dlouhými rukávy, nenavštěvoval veřejná koupaliště a pokud došlo při hovoru na téma tetování, cítil se špatně.

Naopak jsou situace, kdy může tetování pomoci. A třeba i zachránit lidský život. O dvou takových napsal i Otakar Nováček. Američan, tetovaný od hlavy až k patě, navštívil při svých cestách Filipíny, kde ho zajal lidožroutský kmen. Jakmile Američana svlékli a viděli jeho tetování, polekali se, klekli na kolena a udělali ze zajatce svého náčelníka. Náčelníkem byl do té doby, než se mu podařilo uprchnout a vrátit se domů. *„I v Brně prý žije jakýsi muž, který byl za světové války odsouzen válečným soudem pro velezradu k smrti zastřelením. Poněvadž měl na prsou vytetovaného rakouského orla, byla mu prý dána milost, protože by to bylo ostudné, aby se střídalo do státního znaku.“* (Nováček 1937: 36).

Ať je důvod pro tetování jakýkoliv, jeho nositel se může setkat s negativními reakcemi. V současné době, v jednadvacátém století, je jeho přítomnost ve společnosti hojně rozšířena. Oproti třicátým letům jistě došlo k jisté změně společnosti. Ovšem i dnes se najdou lidé, pro které jsou potetovaní individui, zločinci. V minulosti tak docházelo a v současnosti může docházet ke křivdám, způsobenými minulostí, přejatými dojmy a předsudky. Stejně jako jsou tetovaní slušní lidé, jsou i zločinci, kteří tetování nemají. I dnes je tak možné se s předsudky s tetováním spojenými můžeme setkat, ovšem v mnohem menší míře. Ve společnosti jistě už nepanuje většinový názor, že ten, kdo je tetovaný, je hrubým, neslušným a neinteligentním člověkem, ba dokonce zločincem a kriminálním. V knize se objevila i povzbudivá slova pro ty, kteří jsou ze svého tetování nešťastní. *„Nuže, vězte, že mizí zastaralý názor na tetování a že lidé jím postižení jsou u moudrých lidí považováni za lidi spíše nešťastné, než zločinné.“* (Nováček 1937: 41).

1.8.2 Po roce 1990

První oficiálně otevřené tetovací studio bylo studio UZI v Praze v roce 1992. Prvními zákazníky byli lidé označovaní za rebely, právě z důvodu pořízení tetování, dále umělci, muzikanti a lidé z undergroundu. Jak šel čas, stalo se tetování běžnou ozdobou těl sportovců a celebrit, běžných lidí, tatínků, maminek, synů a dcer. Jedním z nejtetovanějších Čechů je prof. JUDr. Vladimír Franz, mimo jiné kandidát na funkci prezidenta České republiky ve volbách v roce 2013, který se touto kandidaturou zapsal do povědomí těch, kteří ho do té doby neznali. Ze statistik vyplývá, že nejčastějšími návštěvníky tetovacích studií a salonů jsou lidé obou pohlaví ve věku 18 – 30 let.

Koncem 90. let se počet tetovacích studií rozrostl na více než 30, z nichž většina sídlila v Praze. Přesné číslo není k dnešku známé, ale s jistotou se dá říct, že je jejich počet několikanásobně větší. Ve skoro každém větším městě na tetovací studio narazíte. Je plno živnostníků, kteří tuto činnost oficiálně provádí v pohodlí svého domova, nejsou třeba tak na očích, ale v dnešní době internetu si k nim cestu zákazníci najdou.

Současné tetovací scéna je v České republice velmi různorodá a pestrá. Stále k nám pronikají nové trendy a techniky. Svou zásluhu na tom mají jednak čeští tatéři, kteří podnikají cesty do zahraničí, kde se zajímají, co je v jejich profesi nového, navštěvují zahraniční studia, účastní se tetovacích akcí, takzvaných tattoo konvencí. Na těchto konvencích se setkávají tatéři, tetovaní, fanoušci a novináři. Součástí jsou soutěže v několika kategoriích, během akce je tak možné sledovat tatéry při práci. Zahraniční tatéři také přijíždí na naše území, kde svou práci a své řemeslo předvádí a tím českou scénu obohacují.

Aktuální situaci tetování v České republice lze popsat slovy jako oblíbenost, rozšířenost, osobitost a individualnost.

COREMUSIC, 2010. *Tetování: díl. 3. – Tetování v Česku aneb jak to bylo a jak to chodí u nás doma...*[online]. 25. 11. 2010 [cit. 10. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.coremusic.cz/tema/tetovani-dil-3-tetovani-v-cesku-aneb-jak-to-bylo-a-jak-to-chodi-u-nas-doma>

1.9 Tatéři a pořízení tetování

1.9.1 Přístup tatérů k tetování a zákazníkům

Vladimír Valenta, autor knihy *Tetování & tetování* (2001), navštívil několik českých autorů, které vyzpovídal. Není tomu tak, že by všichni tatéři za svým řemeslem viděli pouze výdělek, který za svou práci obdrží. Součástí je i radost ze své práce, radost klientů, projevení sebe sama. Músa, tatér, který se do 22 let živil jako profesionální hokejista, říká: „*Je to boj mých pocitů, mého ega, s přáním klienta. On něco chce a já s tím musím bejt naprosto spokojenej, s tím výsledkem. Jinak nemá smysl, abych to vůbec dělal. Já si vážím kluků, který to už dělaj dlouho, chce to výdrž a odříkání. Ale zároveň jsem na ně naštvanej, že to dělají jen pro peníze. Já tím opovrhuju a dělat to jenom pro peníze nechci a nebudu. To radši budu jezdit na kole a rozvážet poštu a dělat jen dvě kěrky za měsíc, za kterýma si bud stát. Tatéři sráží hodnotu tohoto umění na minimum a mně se to nelíbí. Já chci ukázat, že tetování není jen řemeslo, že je to fakt umění.*“ (Valenta 2011: 54). Béni, tatéra studia Uzi, se mimo jiné zeptal na rozdíl mezi klienty dříve a dnes. „*Dříve nevěděli, dneska vědí. Mají internet nacpanej obrázkama. Sice se to motá trochu v kruhu, ale dneska o tom lidi alespoň přemejšlej, hurá!*“ (Valenta 2011: 68). Běňa promluvil o tom, jaké byly začátky. „*Myslel jsem, že to bude jednoduchý. Hup na krávu a je tele, ale nebylo to tak. Vystudoval jsem vejšku, UPRUM, kde jsme si každej myslel, že budeme mít svůj styl a rukopis, ale v tetování to prostě a jednoduše nejde. Těch stylů, druhů a motivů je tolik, že musíš bejt universální kreslíř. Je to řemeslo, při němž musíš projevit zručnost.*“ (Valenta 2011: 66-67). Vystihl komponenty a okolnosti, z nichž se jeho řemeslo a povolání skládá. „*Ty nevíš, co budeš kreslit příští týden! Je to prostě nádherná výzva! Najednou jsi kaligrafik i grafik. Poznáváš lidský tělo. Muskulaturu i typy kůže. Doslova věda a tím je to zajímavý, jak je to pestrý.*“ (Valenta 2011: 67). Otázku ohledně toho, zda dnes už lidé o tetování přemýšlí, položil i Zdeňku Stropkovi: „*Já nevím. Některý ano a ostatní donutím já, aby přemýšleli. Není nejhorší, když nevědí, jaký tetování chtějí. Od toho jsem tady, abych jim pomohl. Nejhorší je, když nevědí, jestli vůbec chtějí tetování. Ty je máš ohromit nápadem a oni si pak sednout na zadek, já se snad nedohodl dvakrát za život.*“ (Valenta 2011: 75).

1.9.2 Pořízení tetování

Tetování je zásahem do vzhledu lidského těla, tudíž je více než vhodné si promyslet, zda a co si nechat vytetovat. Základem by mělo být zjištění si okolností s tetováním spojených, průběh samotné práce, jeho ošetřování, případné následky a omezení.

Tetování je v současnosti módní záležitostí, ovšem zřejmá je jeho odlišnost v porovnání s oblečením. Pokud v oblasti oblékání nastane změna, přijde nový modní trend, danou část svého oblečení ze sebe prostě svléknete, dočasně či třeba navěky odložíte do skříně. Zkrátka si ho nebudete oblékat. Ovšem tak to nefunguje v případě tetování. Spontánní rozhodnutí k jeho pořízení není zcela vhodné. Jedinec, který je pevně rozhodnut k jeho pořízení, by si měl umět odpovědět na otázky, jako: proč se nechám tetovat, čím je toto rozhodnutí ovlivněno, jaká bude reakce rodiny, přátel a lidí, se kterými přicházím do kontaktu a další následky v závislosti na jeho pořízení. Při volbě umístění se doporučuje si promyslet body pro a proti, vzhledem k možným změnám stavby těla s narůstajícím věkem či okolnostmi, jako může být shazování či naopak nabrání váhy, v případě žen těhotenství. Co se věku týká, je stanovena povolená pro pořízení tetování bez dohledu rodičů na osmnáct let. To ovšem neznamená, že ihned v den, kdy je jedinci osmnáct, je vhodné vzít útokem tetovací salon. Nestálost názorů a jejich změna v mladém věku by mohla v mladém věku původní krásné tetování proměnit v přítěž, o které bude dotyčný později mluvit jako o nerozvážnosti z mládí. Nutné je také přihlédnout ke zdravotnímu stavu, pokud má jedinec například chronická kožní onemocnění, je na místě konzultace s lékařem. Dobré je si i vhodně načasovat období, kdy k tetování dojde. Příkladem mohou být sportovci, k úspěšnému zhojení je potřeba odpočinek a omezení fyzických aktivit. Svou roli má i přístup k bolesti, akt tetování je přeci jenom něco, co člověk cítí. Kmitání jehel může být pro někoho příjemným šimráním, pro jiného velice bolestivou záležitostí. Záleží i na zvolené partii, každá část lidského těla je jinak citlivá. Ale jak tomu tak bývá, pokud dotyčný tetování chce, nepříjemné okamžiky dokáže snést a nebudou pro něho důvodem, proč se tetování vzdát. Předpokladem pro lepší snášení procedury je vyspalost a najezenost. Sám tatér může prostřednictvím komunikace se zákazníkem pomoci k odreagování a rozptýlení (Fiksa 2005: 31-40).

2 VÝZKUMNÁ ČÁST

2.1 Výzkumný projekt

Pro výzkumnou část mé bakalářské práce byly zvoleny dva typy výzkumu. Kvantitativní výzkum byl proveden na základě dotazníkového šetření, které proběhlo s tetovanými i netetovanými respondenty. Kvalitativní výzkum pak prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se třemi tetovanými osobami.

2.2 Kvantitativní část

2.2.1 Objekt šetření

Respondenty pro kvantitativní část výzkumu jsem získával třemi způsoby. Část respondentů byla z řady mých známých a přátel, některé jsem oslovil osobně, jiné prostřednictvím sociální sítě facebook. Zbylí respondenti dotazníky vyplnili na doporučení mých přátel, kteří se v několika případech nabídli, že dotazník nechají vyplnit své další kamarády a přátele.

2.2.2 Hypotézy

H1: Většina lidí nelituje s odstupem času toho, že si pořídili tetování.

H2: Pro většinu tetovaných je jejich tetování nositelem významu, prostředkem nonverbální komunikace, má pro svého nositele význam, není pouze módním trendem.

H3: Většina nositelů tetování se během života neseťkalo s diskriminací, odlišným chováním, v souvislosti s jejich tetováním.

H4: U jednoho tetování ve více než polovině případů nezůstane.

H5: Lidé, kteří tetování nemají, ve většině případů nedělají rozdíly mezi tetovanými a netetovanými lidmi.

2.2.3 Cíle výzkumu

Cílem práce bylo zprostředkovat dojmy a informace nositelů tetování, souvislostí spojených s jeho pořízením, funkcí a reakcí okolí. Dále poskytnutí pohledu ze strany netetovaných lidí, jejich názoru na tuto formu umění a na jedince, kteří jsou jejich nositeli. Na základě výsledků výzkumu bylo cílem zodpovědět výzkumné otázky a potvrdit či naopak vyvrátit hypotézy, které byly stanoveny v souvislosti s názory a předsudky, spojenými s tetováním, se kterými se lze ve společnosti setkat. Znění hypotéz vyjadřuje mé stanovisko právě k těmto názorům a předsudkům, situaci a roli tetování v současné společnosti.

2.2.4 Metoda sběru dat

Jako metoda sběru dat bylo použito kvantitativní šetření pomocí dotazníků vlastní konstrukce. Tato metoda byla použita s cílem získat data a informace od většího množství respondentů, které byly následně převedeny do číselné podoby a analyticky zpracovány. Pro kvantitativní část výzkumu byly použity dva druhy dotazníku. Jeden byl určen pro tetované osoby, druhý pro osoby netetované.

Dotazník pro netetované se skládal z jedenácti otázek. Otázky byly zaměřeny na zjištění informací o tom, zda někdy o tetování přemýšleli, co je od jeho pořízení případně odradilo, jaký je jejich názor na tetování, jak je to s výskytem tetování u rodinných příslušníků a přátel. U všech otázek bylo na výběr minimálně ze dvou možností odpovědí.

Dotazník pro tetované byl tvořen celkem osmnácti otázkami, které se týkaly okolností samotného aktu pořízení tetování, motivací k jeho pořízení, motivem tetování, zda je jejich tetování nositelem nějakého symbolu, významu, jestli před jeho pořízením přemýšleli nad reakcí okolí, jak dlouho nad jeho pořízením přemýšleli, zda by na něm s odstupem času něco změnili, zda se setkali s negativními reakcemi. U šestnácti otázek měli respondenti na výběr z minimálně dvou možností odpovědí, u otázek týkajících se věku při pořízení prvního tetování a počtu tetování, nebyly nabízeny žádné možnosti odpovědí.

2.2.5 Dotazník pro netetované

Věk:

Pohlaví: muž žena

1. Vzdělání:

středoškolské vysokoškolské základní

2. Přemýšlel/a jste někdy nad pořízením tetování?

ano ne

3. Pokud ano, co Vás od jeho pořízení odradilo?

finance strach z bolesti při tetování obavy z reakce rodiny, známých

touha po tetování mě časem přešla obavy z toho, abych pořízení tetování časem nelitoval/a

4. Má někdo z Vaší rodiny tetování?

ano ne

5. Pokud někdo z Vaší rodiny tetování má, jaká byla Vaše reakce?

pozitivní negativní neutrální

6. Kdyby si někdo z Vaší rodiny chtěl tetování pořídit, jak byste reagoval/a?

pozitivně, podpořil bych ho negativně, chtěl bych mu to rozmluvit

záleželo by na tom, o jakého člena rodiny by šlo

7. Má někdo z Vašich přátel tetování?

ano ne

8. Pokud někdo z Vašich přátel tetování má, jaká byla Vaše reakce?

pozitivní negativní neutrální

9. Kdyby si někdo z Vašich přátel chtěl tetování pořídit, jak byste reagoval/a?

pozitivně, jedince bych podpořil negativně, chtěl bych to jedinci rozmluvit

záleželo by na tom, o koho by šlo

10. Jaký je Váš postoj k tetování?

pozitivní negativní neutrální

11. Je Váš názor na člověka, který má tetování, jiný, než ke člověku bez tetování?

ano ne, nedělám mezi tetovanými a netetovanými lidmi rozdíly

2.2.6 Dotazník pro tetované

Věk:

Pohlaví: muž žena

1. Vzdělání:

středoškolské vysokoškolské základní

2. V kolika letech jste se nechal/a poprvé tetovat?

3. Jaký byl motiv k pořízení tetování?

tetování se mi líbí a chtěl/a jsem mít vlastní je to módní trend, chci jít s dobou

nechal/a jsem se k tetování přemluvit někým z okolí životní událost

4. Co máte vytetováno?

obrázek, podobiznu citát, slovní spojení, text jméno, číslo, datum

5. Navrhoval/a jste si tetování sám/a?

ano ne

6. Je Vaše tetování nositelem nějakého symbolu, který pro Vás má osobní význam?

ano ne

7. Jste se svým tetování s odstupem času spokojen/a?

ano ne

8. Změnil/a byste na svém tetování něco?

ano ne

9. Kolik máte tetování?

10. Přemýšlíte o dalším?

ano ne

11. Jaká byla reakce Vašeho okolí na pořízení tetování?

pozitivní negativní spíše pozitivní spíše negativní neutrální

12. Sděлил/a jste někomu ze své rodiny, svého okolí, že si pořídíte tetování?

ano ne

13. Měl/a jste obavu z reakce rodiny, přátel, známých, na pořízení tetování?

ano ne

14. Ovlivnilo tetování nějak Váš život?

ano ne

15. Podpořil/a byste člověka ze své rodiny, svého okolí v rozhodnutí si pořídít tetování?

ano ne

16. Jak dlouho jste nad pořízením tetování přemýšlel/a?

v řádu dnů v řádu týdnů v řádu měsíců v řádu let

17. Setkal/a jste se během svého života se situací, kdy Vám na základě tetování bylo něco upřeno, znemožněno?

ano ne

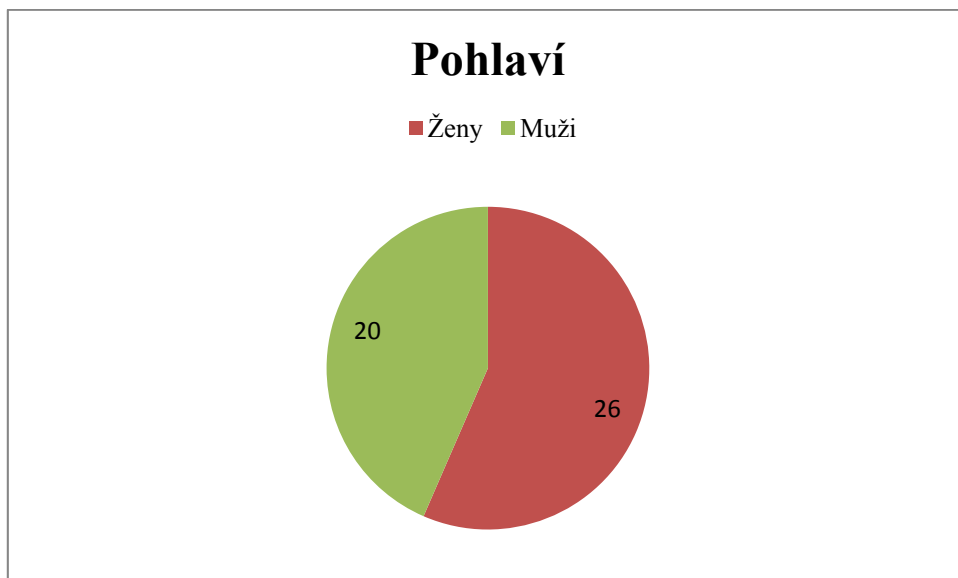
18. Litoval/a jste někdy pořízením tetování?

ano ne

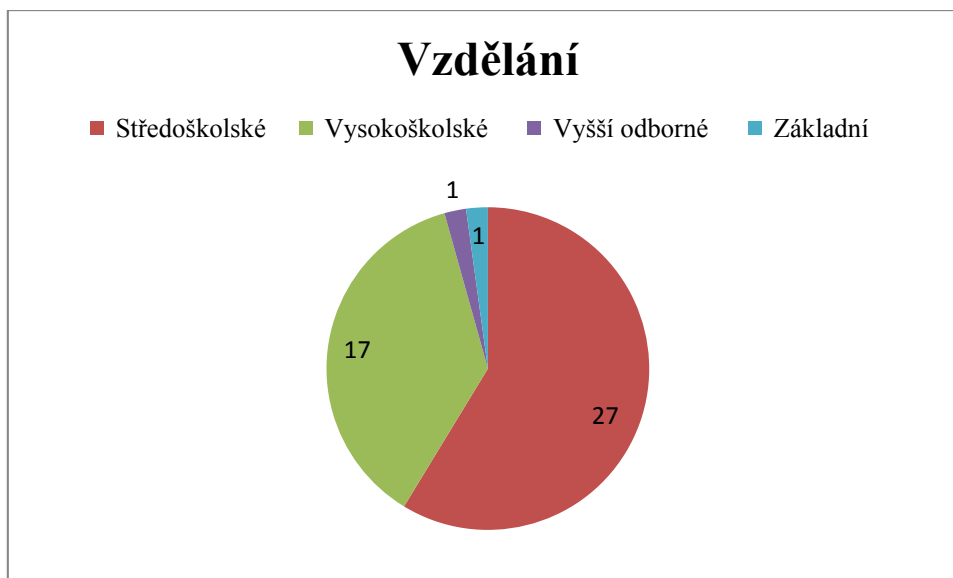
2.3 Výsledky výzkumu

2.3.1 Netetování

Z řad netetovaných respondentů jsem pracoval s daty z celkem 46 dotazníků. Respondenti byli ve věkovém rozmezí od osmnácti do padesáti čtyř let. Z celkového počtu čtyřiceti šesti netetovaných respondentů bylo dvacet šest respondentů ženského pohlaví (56,5%) a dvacet mužského pohlaví (43,5%).

Dvacet sedm respondentů má středoškolské vzdělání (58,7%), sedmnáct vysokoškolské (36,9%), jeden vyšší odborné (2,2%) a jeden základní (2,2%).

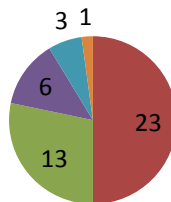
Nad pořízením tetování přemýšlelo třicet pět netetovaných (76,1%).

Nejčastějším důvodem, kterým je od jeho pořízení odradilo, byla obava z toho, aby pořízení tetování s odstupem času nelitovali, tuto odpověď zvolilo dvacet tři respondentů (62,2%). Druhou nejčastější volbou byla ta, že je touha po tetování po čase přešla – třináct respondentů (35,1%). Následoval důvod strachu z bolesti při tetování – šest případů (16,2%), finanční důvod – tři případy (8,1%) a obava z reakce rodiny a známých – jeden případ (2,7%). Na základě výsledků vycházejících z výzkumného souboru lze říci, že více jak $\frac{3}{4}$ netetovaných o pořízení tetování přemýšlela, ovšem každý z nich měl důvod, proč k tomuto činu nedošlo.

Co Vás od jeho pořízení odradilo?

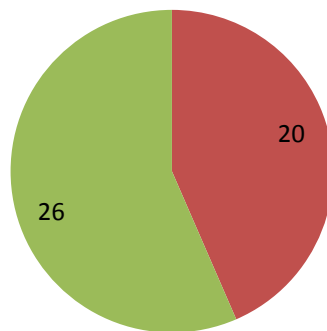
- Obavy z toho, abych pořízení tetování časem nelitoval/a
- Touha po tetování mě časem přešla
- Strach z bolesti při tetování
- Finance
- Obavy z reakce rodiny, známých

U dvaceti (43,5%) netetovaných respondentů někdo ze členů rodiny tetování má, u dvaceti šesti (56,5%) ne. V rodinách respondentů tedy převažuje situace, že jsou rodiny, ve kterých není nikdo tetován, ovšem nejedná se o významnou převahu.

Má někdo z Vaší rodiny tetování?

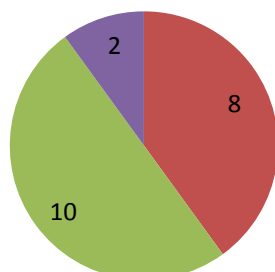
- Ano
- Ne

Reakce dvaceti netetovaných na skutečnost, že člen rodiny tetování má, byla z 50% neutrální (10 respondentů), ze 40% pozitivní (8 respondentů) a u 10% negativní (2 respondenti). Netetovaný tak na svého tetovaného člena rodina v převážné většině případů nereaguje negativně.

Jaká byla Vaše reakce na zjištění, že někdo z rodiny má tetování?

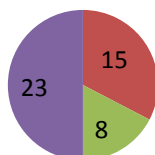
■ Pozitivní ■ Neutrální ■ Negativní

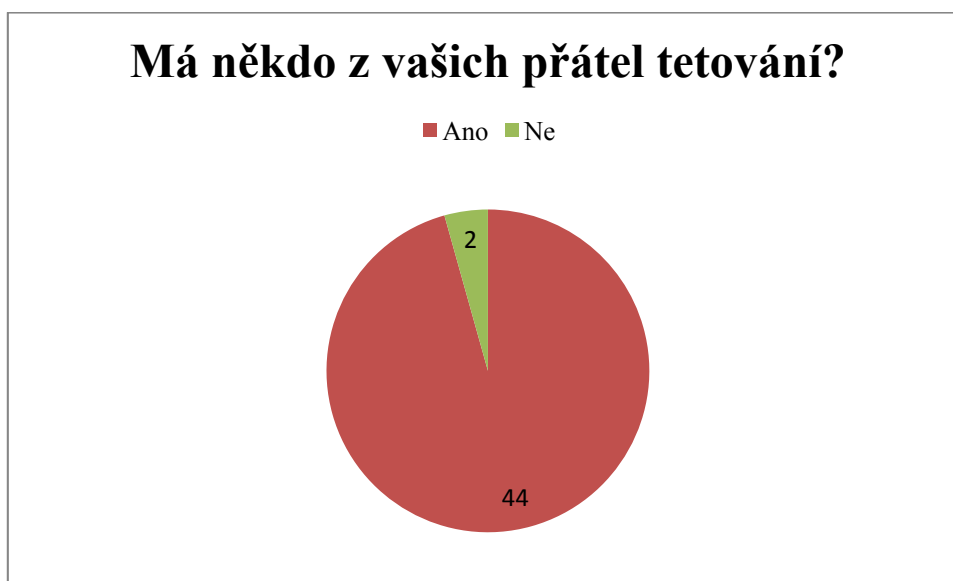
Dvacet tři dotázaných respondentů (50%) by na situaci, kdy by si chtěl někdo z rodiny tetování pořídit, reagovalo podle toho, o jakého člena rodiny by se jednalo. Můj pohled na situaci je takový, že jinak se pohlíží na člena rodiny, s kterým sdílíme domácnost – rodiče a děti, případně prarodiče, jinak tomu může být v případě bratranců, sestřenic a širšího příbuzenstva, se kterým se vídáme pouze výjimečně, při velkých rodinných setkáních, oslavách a svátcích. V patnácti případech (32,6%) by byla reakce pozitivní, v pořízení by dotyčného podpořili, v osmi případech negativní (17,4%), chtěli by dotyčnému pořízení tetování rozmluvit. Netetování tak výskyt a existenci tetování u svých příbuzných zcela neodmítají.

Kdyby si chtěl někdo z Vaší rodiny tetování pořídit, jak byste reagoval/a?

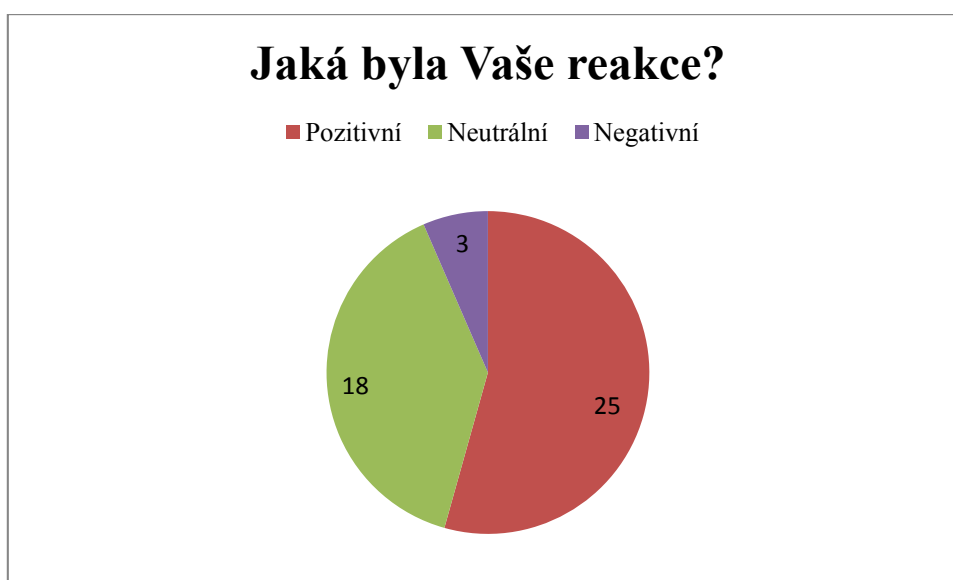
■ Pozitivně, podpořil bych ho
■ Negativně, chtěl bych mu to rozmluvit
■ Záleželo by na tom, o jakého člena rodiny by šlo

U čtyřiceti čtyřech respondentů má někdo z jejich přátel tetování, což představuje 95,7% z dotázaných respondentů, pouze u dvou respondentů není nikdo z jejich přátel tetován (4,3%). Výskyt tetování ve společnosti je tak značný.

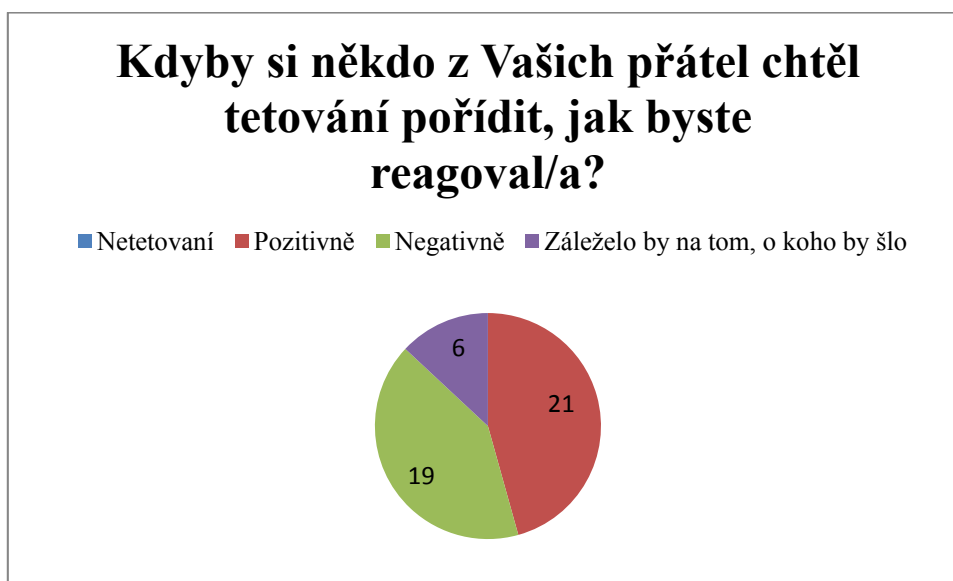

Reakce na zjištění, že je někdo z přátel tetován, byla nejčastěji pozitivní, takto odpovědělo dvacet pět respondentů (54,4%), v osmnácti případech následovala neutrální reakce (39,1%) a ve třech případech negativní reakce (6,5%).

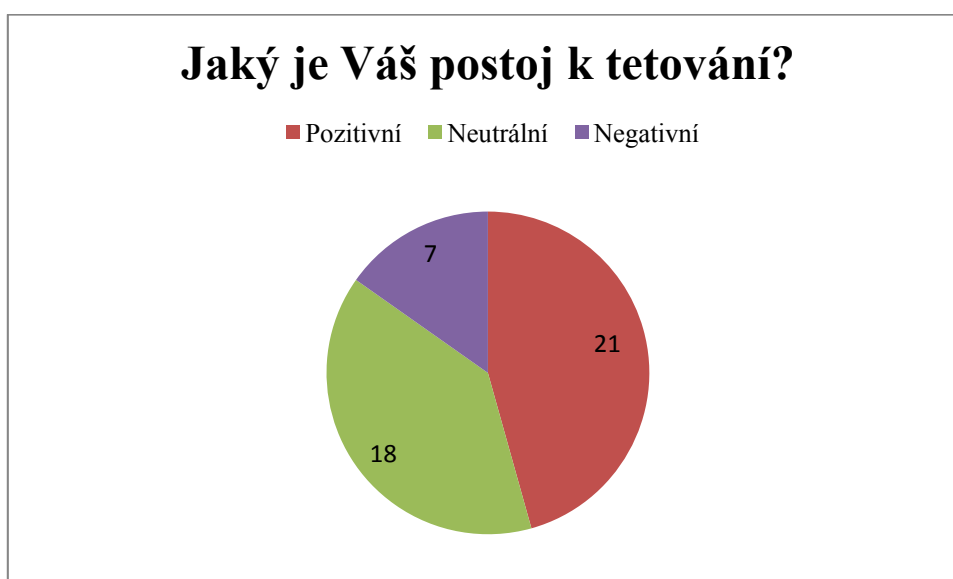

Nejčastější reakcí respondentů na situaci, kdy by si někdo z jejich přátel chtěl tetování pořídit, by byla taková, že by záleželo, o koho z jejich přátel by se jednalo, takto odpovědělo dvacet jedna dotázaných (45,7%), devatenáct by reagovalo pozitivně, člověka z okruhu přátel by podpořilo (41,3%) a u šesti by byla reakce negativní, od pořízení by chtěli dotyčného

odradit. Netetovaní tak rozhodnutí svých přátel ohledně tetování respektují, více v situaci, kdy tetování již mají, o něco menší přízeň a náklonnost panuje pak v situaci, kdy by si tetování chtěli teprve pořídit.

Postoj zvolených respondentů k tetování je u dvaceti jedna z nich pozitivní (45,7%), u osmnácti neutrální (39,1%) a sedm respondentů označilo svůj postoj k tetování jako negativní (15,2%). Většina netetovaných tak výskyt této tělesné modifikace respektuje a nemá s ní zásadní problém, své zastoupení mají však i jeho odpůrci, kteří mají na svůj názor zcela jistě právo.

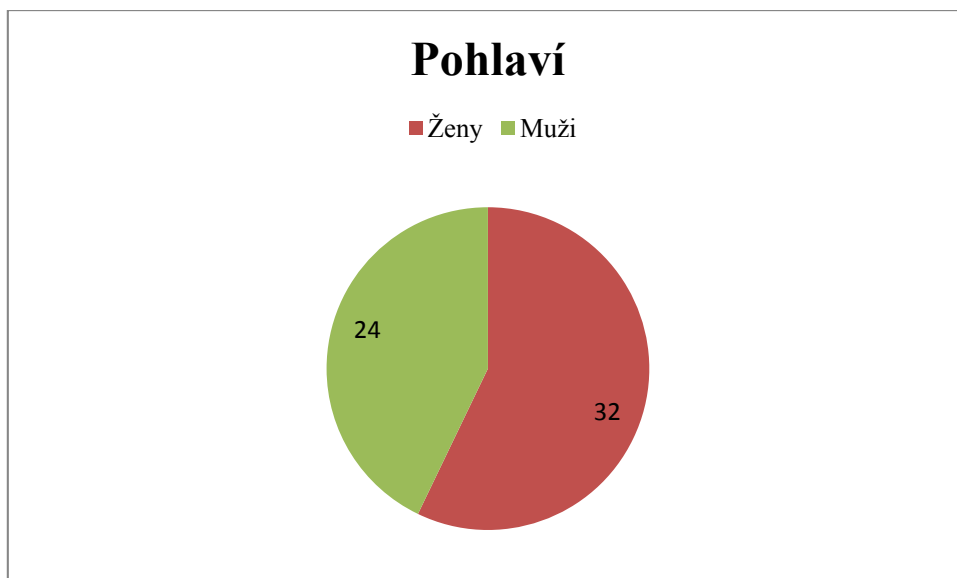
Poslední otázka dotazníku, týkající se toho, zdali je názor na tetované jiný než na tetované, dopadla ve prospěch možnosti, že mezi tetovanými a netetovanými lidmi netetovaní

respondenti nedělají rozdíly – třicet sedm respondentů (80,4%), devět respondentů se vyjádřilo, že na tetované má jiný názor (19,6%). I když se jedná o necelou 1/5 výzkumného souboru, mě tato četnost překvapila.

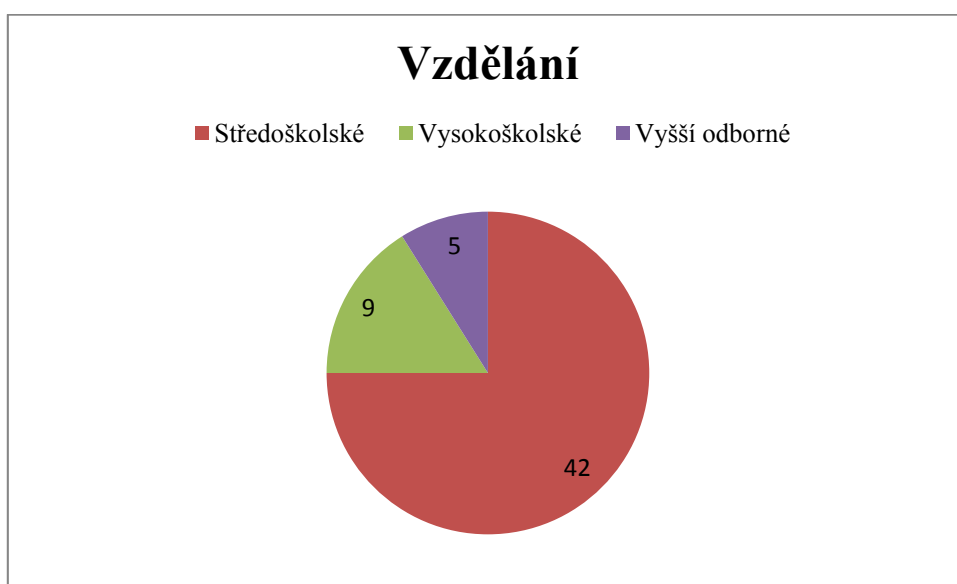

2.3.2 Tetování

Od tetovaných respondentů jsem pracoval s údaji od padesáti šesti respondentů. Respondenti byli ve věkovém rozmezí od dvaceti jedna do padesáti čtyř let. Třicet dva tetovaných respondentů bylo ženského pohlaví (57,1%) a dvacet čtyři respondentů mužského pohlaví (42,9%).

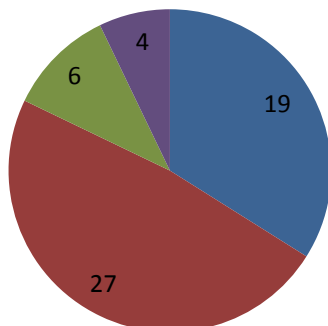
Čtyřicet dva respondentů má středoškolské vzdělání (75%), devět vysokoškolské (16,1%) a pět vyšší odborné (8,9%).

Nejnižší věk, ve kterém se nechal jedinec z řady respondentů tetovat, byl čtrnáct let. Nejvyšším věkem pak čtyřicet devět let jednoho z dotázaných. Průměrný věk prvního tetování ze získaných dat vyšel lehce nad dvacet dva let (22,4). Nejčastěji si své první tetování nechali respondenti výzkumného souboru provést ve věku od devatenácti do dvaceti pěti let (27 respondentů). Druhou nejpočetnější byla od čtrnácti do osmnácti let (19 respondentů), následovaly skupiny od dvaceti šesti do třiceti pěti let (6 respondentů) a od třiceti šesti do čtyřiceti devíti let (4 respondenti).

Věk prvního tetování

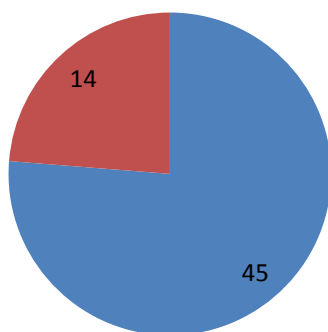
■ 14 - 18 let ■ 19 - 25 let ■ 26-35 let ■ 36-49 let

Na otázku, co bylo motivem k pořízení tetování, zvolilo čtyřicet pět respondentů jako důvod to, že se jim tetování líbí a chtěli mít vlastní, čtrnácti respondentům byla motivem životní událost. Vzhledem k tomu, že nabízenou variantu odpovědi, že je tetování módním trendem a proto by si jej tetování měli nechat pořizovat, si nevybral ani jeden z tetovaných respondentů, je tedy důvodem to, že se dotyčným tetování líbí, ale nepořídili si jej pouze kvůli tomu, aby byli „in“.

Důvod pořízení tetování

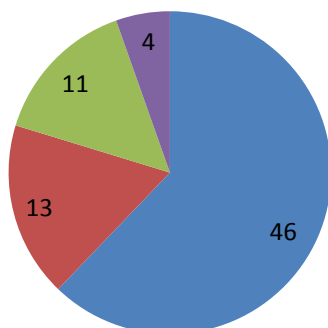
■ Tetování se mi líbí ■ Životní událost

Čtyřicet šest respondentů má vytetovaný obrázek či podobiznu, třináct citát či slovní spojení, jedenáct jméno a čtyři čísla či datумы.

Vytetovaný motiv

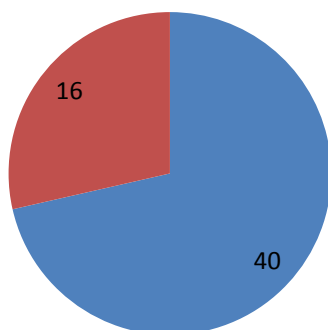
■ Obrázek, podobizna ■ Citát, slovní spojení ■ Jméno/a ■ Číslo, datumy

Čtyřicet respondentů si tetování navrhovalo samo (71,4%), šestnáct nikoliv (28,6%). Většina respondentů nad vlastním tetováním tedy přemýšlela, dala si s ním práci a využila dnešních možností, tedy individuálního přístupu tatérů, vlastního návrhu a jeho následné realizaci.

Navrhovali jste si tetování sami?

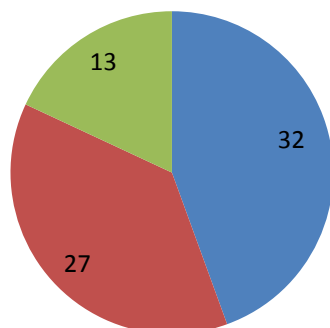
■ Ano ■ Ne

Inspirací byla ve třiceti dvou případech vlastní fantazie, v dvaceti sedmi případech obrázek či malba a ve třinácti jiné tetování.

Inspirace tetování

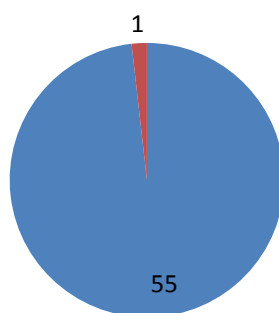
■ Vlastní fantazie ■ Obrázek, malba ■ Jiné tetování

Tetování je pro padesát pět respondentů (98,2%) nositelem symbolu, má pro svého nositele osobní význam. Nemůžeme tedy říci, že se lidé nechávají tetovat pouze proto, aby tetování měli. Chtějí, aby jejich tetování mělo s nimi samotnými spojitost, něco o jeho nositeli vyjadřovalo.

Je Vaše tetování nositelem určitého symbolu, významu?

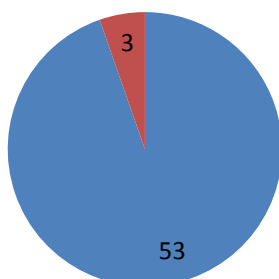
■ Ano ■ Ne

Padesát tři jedinců (94,6%) je se svým tetováním i s odstupem času spokojeno, čtyřicet pět by na svém tetování nic neměnilo (80,4%).

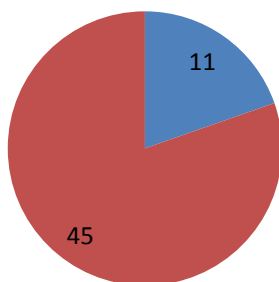
Jste se svým tetováním s odstupem času spokojeni?

■ Ano ■ Ne

Změnili byste něco na svém tetování?

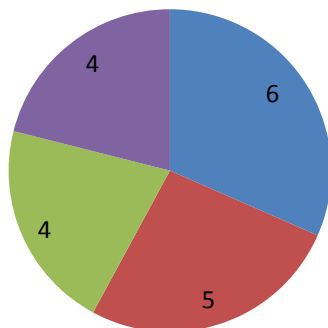
■ Ano ■ Ne

Spokojenost s tetováním neznamená, že by dotyčný jedinec na svém tetování nic neměnil. Nemusí se jednat o zásadní záležitost, jako například volba motivu, ale pouze o menší detaily, jako například ohraničení tetování. Z řady těch, kteří by něco změnili, což se týká jedenácti respondentů (19,6%), by se změna týkala nejčastěji motivu (6 responzí), poté lokality umístění (5 responzí), velikosti a barvy (obě volby po 4 responzích).

Co byste na svém tetování změnili?

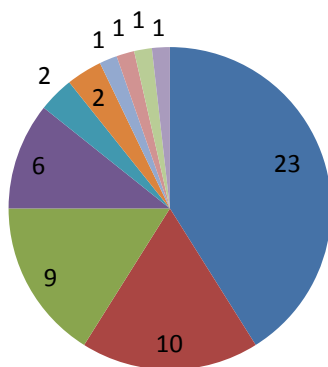
■ Motiv ■ Lokalita umístění ■ Velikost ■ Barva

Otevřená byla otázka na počet tetování. Ve dvaceti třech případech mají respondenti jedno tetování (39,3%), dva respondenti mají šest tetování, jeden respondent sedm, jednou se objevily odpovědi hodně a moc, jeden respondent svou odpověď vyjádřil odpovědí, že má potetovaných 70 % těla.

Kolik máte tetování?

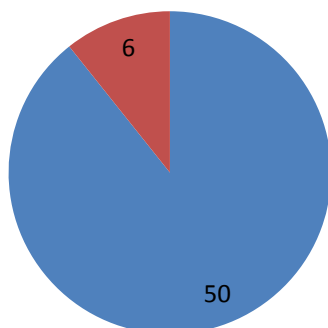
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ Hodně ■ Moc ■ 70% těla

Padesát tetovaných (89,3%) přemýšlí o dalším tetování. Vzhledem k tomu, že ve více než polovině případů mají tetování více než jedno tetování, může dojít k potvrzení rčení, že v případě tetování u jednoho nezůstane, záleží samozřejmě na konkrétním jedinci, důvodu pořízení tetování, jak samotný akt tetování včetně případné bolesti, hojení a s tím potřebné péče a částečnému omezení aktivit situaci snášel.

Přemýšlíte o dalším tetování?

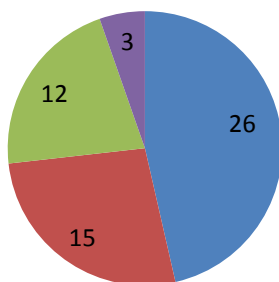
■ Ano ■ Ne

Žádný z dotázaných se neseťkal s reakcí, kterou by označili za negativní, v souvislosti s tím, když lidé z jejich okolí zjistili, že mají tetování. Nejvíce respondentů, dvacet šest, se setkala se spíše pozitivní reakcí (46,4%), patnáct respondentů s pozitivní reakcí (26,8%), dvanáct jedinců s neutrální (21,4%) a tři se spíše negativní reakcí (5,4%). Spíše negativní postoj k tetování má tak menšina společnosti.

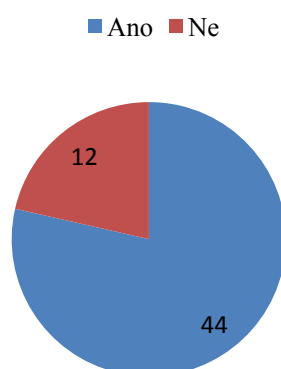
Jaká byla reakce okolí na Vaše tetování?

■ Spíše pozitivní ■ Pozitivní ■ Neutrální ■ Spíše negativní

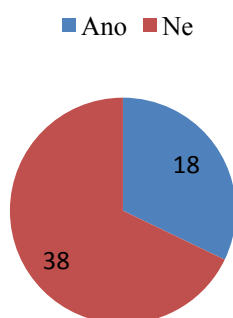
O pořízení tetování svou rodinu informovalo čtyřicet čtyři dotázaných (78,6%), pro příslušníky zbylých dvanácti respondentů (21,4%) bylo tetování na těle člena rodiny překvapením. Akt pořízení tetování, který je tajný, ať už z důvodu obav, je projevem revolty či snad naschválem, bývá výjimkou.

Věděl někdo z rodiny o tom, že se necháte tetovat?

Obavu z reakce rodiny, přátel a známých se přihlásilo osmnáct respondentů (32,1%), převážná většina, tvořená třiceti osmi tetovanými účastníky výzkumu (67,9%), neměla ohledně reakce na pořízení tetování žádné obavy. Ve většině případů je tak rozhodnutí ohledně tetování pouze na dotyčném a je ostatními respektováno.

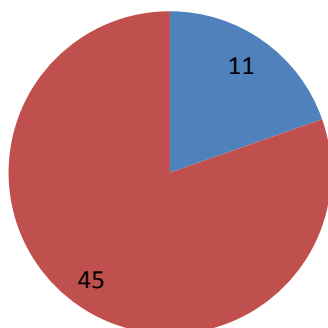
Měli jste obavy z reakce rodiny, přátel, známých, na pořízení tetování?

Čtyřicet pět respondentů (80,4%), je přesvědčeno, že tetování jejich život nijak neovlivnilo, opačný názor má jedenáct tetovaných (19,6%).

Ovlivnilo tetování nějak Váš život?

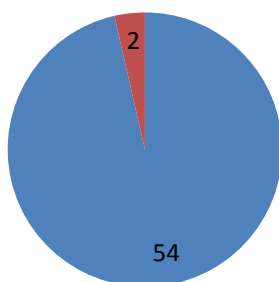
■ Ano ■ Ne

96,4% (54) tetovaných účastníků výzkumu by člena své rodiny či někoho z okolí v rozhodnutí pořídit si tetování podpořilo.

Podpořili byste člena rodiny v rozhodnutí si pořídit tetování?

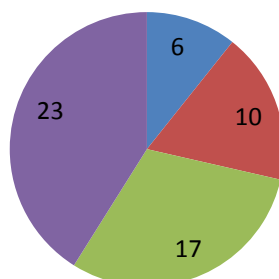
■ Ano ■ Ne

Nejvíce o pořízení tetování dotazovaní přemýšleli v časovém horizontu řádu let – dvacet tři jedinců (41%), následovaly časové období v řádu měsíců – sedmnáct (30,4%), v řádu týdnů – deset (17,9%) a dnů – šest (10,7%). Nad pořízením tetování tak dotyční přemýšleli spíše delší dobu, tetování tak není v drtivé většině případů spontánním a unáhleným rozhodnutím.

Jak dlouho jste nad pořízením tetování přemýšleli?

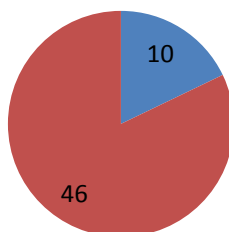
■ V řádu dnů ■ V řádu týdnů ■ V řádu měsíců ■ V řádu let

Čtyřicet šest účastníků (82,1%) výzkumného souboru tetovaných se během svého života nesetkalo se situací, kterou by považovali za diskriminační právě z toho důvodu, že mají tetování. Setkání se situací, kterou považovali za diskriminační, zvolilo deset respondentů (17,9%). To potvrzuje existenci a výskyt předsudků s tetováním spojenými, kterých ovšem s postupem času ubývá a nejedná se o masovou záležitost.

Setkali jste se se situací, kterou jste považovali za diskriminační, právě z toho důvodu, že máte tetování?

■ Ano ■ Ne

Téměř všichni nositelé tetování se shodli v tom, že pořízení tetování nelitují – padesát čtyři respondentů (96,4%), Dva členové výzkumného souboru (3,6%) pořízení tetování litují. To může mít souvislost s časem, který od prvotní myšlenky si tetování pořídit a dobou, kdy k tomuto zásahu dojde, uplyne. Jak sami výsledky ukázaly, tetovaní respondenti nad pořízením tetování přemýšleli spíše delší dobu, nejčastěji v časovém období trvajícím roky či měsíce. Dostatečné si promyšlení pořízení tetování, motivu, lokality umístění, velikosti,

možných reakcí rodiny, přátel a okolí, může být dobrým základem a předpokladem k tomu, aby byl jeho nositel i s odstupem času se svým tetováním spokojen a aktu jeho pořízení nelitoval.

2.4 Vyhodnocení hypotéz

H1: Většina lidí nelituje s odstupem času toho, že si pořídili tetování.

Na základě odpovědí respondentů byla hypotéza přijata, 96,4% respondentů nelituje toho, že si tetování pořídili.

H2: Pro většinu tetovaných je jejich tetování nositelem významu, prostředkem nonverbální komunikace, má pro svého nositele význam, není pouze módním trendem.

Tato hypotéza byla respondenty zcela jasně potvrzena, pro 98,2% dotázaných respondentů je jejich tetování nositelem symbolu a určitého významu.

H3: Většina nositelů tetování se během života neseťkalo s diskriminací, odlišným chováním, která by měla souvislost s jejich tetováním.

Došlo k potvrzení i této hypotézy, s chováním, které by se dalo považovat za diskriminační právě z důvodu toho, že mají tetování, se během svého života neseťkalo 82,1% tetovaných respondentů.

H4: U jednoho tetování ve více než polovině případů nezůstane.

Jedno tetování má 39,3% tetovaných respondentů, tato hypotéza se tedy také ukázala jako pravdivá a byla potvrzena.

H5: Lidé, kteří tetování nemají, ve většině případů nedělají rozdíly mezi tetovanými a netetovanými lidmi.

Z výzkumného souboru čtyřiceti šesti netetovaných jich 80,4% (třicet sedm respondentů) nedělá mezi tetovanými a netetovanými lidmi rozdíly, hypotéza byla potvrzena.

2.5 Shrnutí kvantitativní části

Prostřednictvím dotazníkového šetření došlo k získání dat od tetovaných i netetovaných respondentů. Na základě výsledků výzkumu se podařilo nastínit to, jak netetovaní pohlíží na tetované, jaký je jejich osobní vztah k tetování a jak to je s výskytem tetování v jejich rodinách a okolí. U tetovaných se objasnil jejich vztah k tetování, která mají na svých tělech. Okolnosti jejich pořízení, významu, reakcí rodin a okolí, počet tetování a jejich spokojenost s vytetovaným motivem s odstupem času, také to, zda se setkali s nepříjemnou situací ve spojitosti s tím, že jsou tetovaní a zda toho, že se nechali tetovat, litují či ne.

2.6 Kvalitativní část

Kvalitativní výzkum byl tvořen polostrukturovanými rozhovory se třemi tetovanými.

2.6.1 Objekt šetření

Objektem šetření byli tři tetovaní respondenti, které jsem zvolil na základě vlastního výběru. Konkrétní tetované jsem vybral tak, aby byly v kvalitativní části zastoupeny obě pohlaví a různém věku.

2.6.2 Cíl výzkumu

Kvalitativní výzkum prostřednictvím rozhovorů byl do práce zařazen z důvodu získání obsáhlejších informací, proniknutí do větší hloubky zkoumané problematiky a získání autentických odpovědí na určené okruhy témat, byť od malého množství respondentů.

Cílem kvalitativní části bylo na základě zjištěných informací a skutečností poskytnout obsáhlejší sondu z pohledu nositelů tetování.

2.6.3 Metoda sběru dat

Výzkumná data pro kvalitativní část výzkumu byla získána prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se třemi respondenty. Rozhovory byly prováděny ústně, byly nahrávány a následně přepsány.

Polostrukturovaný rozhovor byl složen z předem připraveného okruhu témat, který se týkal oblastí, na které byly kladeny otázky v kvantitativním výzkumu. V případě potřeby jsem kladl doplňující otázky, požádal o upřesnění.

2.6.4 Zpracování dat

Zpracování dat proběhlo doslovnou transkripcí do textové podoby. Přepsané rozhovory jsou součástí přílohy mé bakalářské práce. Texty byly následně prostřednictvím kodifikace rozděleny do jednotlivých kategorií.

2.6.5 Analýza dat

Uspořádáním jednotlivých kódů vznikly následující kategorie:

První setkání s tetováním

První tetování – moment rozhodnutí

Reakce rodičů před tetováním

Reakce rodičů po tetování

První tetování – co, kde
Další tetování
Otázka dalšího tetování
Význam tetování
Setkání s negativní reakcí

2.7 Vyhodnocení

Prvním kategorií pohovorů bylo první setkání s tetováním. Michal začal tetování výrazněji zaznamenávat a vnímat v sedmnácti letech. Bylo tomu tak díky kamarádovi, se kterým tehdy hrával basketbal. Tetování tak Michala samotného začalo lákat, než si ovšem první tetování pořídil, utekly další čtyři roky. Karolína byla v kontaktu s tetováním a jeho nositeli od malička, tetovaný byl její táta, už jako malá se také potkávala s motorkáři, kteří byli tetovaní, zálibení a zájem se u Karolíny tak probudil již v nízkém věku. Ještě než si pořídila první tetování od profesionálního tatéra, přiznala, že s kamarádkou experimentovaly a zkoušely se sami tetovat, k čemuž jim posloužila jehla a tuš. Kolem svých dvaceti let se do povědomí tetování dostalo Jaroslavovi, kdy si přítomnosti tetovaných začal výrazněji všimnout. Jak zmínil, dříve tolik tetovaných nebylo.

Druhou kategorií bylo první tetování. Michal nebyl daleko od toho, aby si tetování pořídil již v sedmnácti letech. Nakonec k pořízení došlo v jednadvaceti, v okamžiku, kdy byl pevně rozhodnutý, že si tetování pořídí, bez ohledu na to, co bude kdo říkat. Karolína, která se pro tetování nadchla již jako malá, se nechala poprvé tetovat v šestnácti letech, kdy přišla s tetováním její kamarádka, té se zeptala, kde byla a první tetování bylo zanedlouho na světě. Jaroslav navštívil tatéra poprvé ve třiceti letech. Tento moment nechtěl uspěchat, chtěl mít zcela jasno v tom, co a kam si nechá vytetovat.

Následovalo povídání ohledně toho, jak před prvním tetováním reagovali rodiče. Michalovi rodiče o tetování věděli, Michal o něm mluvil dlouho před tím, než si jej pořídil. Rodiče tak na tento moment, dá se říct, připravovali. Michalův otec nebyl z tetování zcela nadšený, pronesl několik slov a vět, že bude jeho syn počmáraný, ale jeho rozhodnutí respektoval. Maminka neměla s tetováním žádný problém. Karolína rodičům ohledně svého prvního tetování zalhala, když tvrdila, že se bude jednat o henu, kdy je zkrášlení těla pouze dočasné. Maminka tuto lež tušila, nicméně Karolíně pořízení nerozmlouvala. Jaroslav navštívil tatéra

ve svých třiceti letech. Rodiče o tom věděli, nicméně byl už dospělý, nežil s nimi ve společné domácnosti a tak jim nezbylo nic jiného, než situaci přijmout.

Čtvrtou kategorií bylo vzpomínání na to, jak rodiče reagovali ve chvíli, kdy jejich dítě s tetováním přišlo a oni ho na jeho těle viděli. V Michalově případě si otec řekl svoje již před tetováním, takže žádná další výrazná reakce již nenásledovala. U Karolíny se k tetování vyjadřovala především maminka. V ní se pralo to, že se jí tetování líbí, ovšem nebyla zcela ráda za to, že bylo na těle její dcery, což dávala najevo. Nicméně jí nezbylo nic jiného, než se se situací smířit a tetování do jejich vztahu nevnese žádnou při. Jaroslavovi rodiče tetování svého syna přijali a respektovali. Vzhledem k vytetovanému motivu měli snad i radost.

Pátá kategorie se týkala prvního tetování, motivu, umístění a jeho podoby. U Michala se jednalo o nápis na hrudník. Nápis zní: nic není těžkého pro toho, kdo chce. Tento nápis má na hrudníku latinsky. Nápis přejal, podobu písma si navrhoval sám. Znění nápisu pro Michala bylo a je blízké, souhlasí a ztotožňuje se s ním. Hrudník zvolil jako lokalitu z toho důvodu, že nechtěl, aby bylo tetování vidět. Karolínino první tetování byl motýl na lopatce. Motýli zbožňuje, jak sama řekla, má je téměř všude. Předlohou pro tetování byl obrázek na internetu, který si našla a následně podle sebe sama upravila. První tetování Jaroslava je celkem rozsáhlé, nachází se na pravé paži od ramene po loket. Navrhoval si ho sám, jde o upravenou podobu javorového listu, ve kterém se nachází iniciály jeho rodičů, prarodičů, pak jeho vlastní iniciály a iniciály jeho bratra. Jedná se o jednoduchý rodokmen, který je zasazen do javorového listu. Javorový list zvolil proto, že se mu líbí a přišel mu jako vhodný právě pro zkombinování s rodokmenem. Iniciály jsou spojené žilnatinou, která je oproti té, kterou je možné vidět na klasickém javorovém listu, samozřejmě upravená. Motivem tetování bylo znázornění rodiny, lidí, díky kterým tu je a se kterými je pokrevně spojen.

Šestou kategorií byla další tetování. Michal má celkem tři tetování. Po nápisu na hrudník přišla na řadu ruka, ze které se nakonec vyklubal celý rukáv. Začátek byl v oblasti od ramena po místo, kde zhruba končí tričko. Opět z toho důvodu, aby nebylo vidět. Ovšem nakonec Michala přemohla touha a myšlenka, že by z toho mohl být pěkný rukáv, jak se říká kompletně potetované paži od ramene až k předloktí. Na rukávu má znázorněny karetní symboly. Michal má blízko k pokeru, je to hra, kterou sleduje a hraje, ale jak sám říká, když nechce, nehraje, neztrácí nad tím kontrolu. Rukáv je složen z obrázků na internetu, dále vlastních obrázků, stíny dělal tatér sám podle vlastní zkušenosti a potřeby, aby do sebe jednotlivé díly zapadaly. Zatím posledním, třetím tetováním, je jméno na krku - Michael, Michalův první potomek. Krk je viditelné místo, Michal řekl, že se synem se rozhodně nebude tajit, je to pro něj nejvíc, co se mu v životě povedlo. Po motýlovi na lopatce Karolína

uvažovala o tetování přes celá záda. Na zádech a částečně na boku má Louise Armstronga, který hraje na trubku, ze které vylítávají motýli. Následovala růžička na ruce a podobizna Karolínina pejska na noze. Druhým a zatím posledním přírůstkem na Jaroslavově těle je hlava spartského bojovníka v přilbici na zádech. Záda zvolil z toho důvodu, že viděl tetování na zádech jednoho oblíbeného zápasníka a myšlenka na vlastní tetování na zádech se mu zalíbila. Vypracovat návrh tohoto tetování nebylo vůbec jednoduché, v prvním kroku si našel na internetu obrázek, který se přibližoval jeho představě, s vybranou předlohou následně navštívil kamaráda, kterému kreslení, podle slov Jaroslava, celkem jde. Následovala návštěva tatéra a práce na tomto díle. Ke zvolení tohoto motivu Jaroslava vedlo jednak to, že je od mala spartan, pak ho také oslovuje historie Sparty, řeckého městského státu a právě jeho bojovníků. Sám přiznal, že jeho velice oblíbeným filmem je *300: Bitva u Thermopyl*. Velice ho oslovuje boj za svobodu, odvaha a síla, kterou bojovníci prokazovali.

Sedmou kategorií bylo téma dalšího tetování. Michal už měl v době našeho rozhovoru zamluvený termín, půjde o obrázkové tetování na lýtko. Karolíniny další plány směřují k rukávu a navázání na růžičku, kterou na ruce již má. Taky má v plánu si na svou druhou nohu nechat vytvořit podobiznu druhého pejska. Záda, která měla původně v plánu mít celá potetovaná, nejspíš nedopadnou. Při tetování zad dvakrát omdlela, měla bolesti a horečky. Jaroslav sdělil, že další tetování bude, nijak konkrétní ale nebyl.

Osmou kategorií bylo zamyšlení nad tím, co tetování pro jeho nositele znamená. Pro Michala je jeho tetování příběh, nikdy by si nedal něco, co by nedávalo smysl a nesouviselo by s ním. Z Michalových tetování se dá vyčíst, co má rád, co dělá a pro co žije. Za nesmyslné označuje počínání těch, kteří si nechají bezmyšlenkovitě vytetovat něco, co je právě v módě, co s nimi nijak nesouvisí. Každé Karolínino tetování pro ni má význam. Ví, co jí konkrétní tetování říká, proč je. Nelíbí se jí počínání těch, kteří si najdou obrázek na internetu, ten si nechají vytetovat a pak si myslí, jak jsou módní. Tetování je podle Karolíny droga, se kterou když začneš, tak jen tak neskončíš. A sama říká, že pro krásu se musí něco vytrpět. Jaroslav popsal tetování jako příběh, příběh jeho nositele, představitele významu, co provází život jeho nositele, pro co žije. Tetování by mělo být vyjádřením a prezentací jeho nositele.

Závěrečnou kategorií bylo setkání s negativními reakcemi. Michal přiznal, že se s negativními reakcemi setkává a není to úplně vyjimečné. Zmínil hlavně starší občany, kteří mají tetování nadále spojené s kriminálníky a nezákonnou činností. Upozorňuje na to, že tetovaný může být kdokoliv, bez rozdílu vzdělání. Dále se zmínil o některých netetovaných, jejichž negativní poznámky k tetování mohou mít třeba ten důvod, že by sami tetování chtěli, ale z nějakého důvodu ho mít nemohou, takže ho mohou třeba závidět. Karolína se s negativní

reakcí nesetkala, myslí si, že dnes se na tetování a tetované již nepohlíží tak, jako tomu bylo v minulosti, že nejsou tetovaní škatulkováni a považováni za kriminálníky. Jaroslav nezmínil, že by se s vyloženě negativní reakcí někdy setkal. Někteří známí, kteří tetování nemají, při společném setkání, kdy si jeho tetování všimli, s ním na toto téma třeba mluvili, řekli si svůj názor, ovšem nereagovali nijak negativně a Jaroslav tak žádnou špatnou zkušenost nemá.

2.8 Shrnutí výzkumu

Na základě zjištěných dat mohu odpovědět na tři hlavní výzkumné otázky:

Je tetování pro tetované nositelem významu, nebo je pouhou ozdobou těla?

Na základě výsledků výzkumu lze tvrdit, že pokud ne pro všechny tetované, tak pro jejich drtivou většinu je jejich tetováním příběhem, sebe prezentací, sebevyjádřením, tetování vědí, z jakého důvodu si jaké tetování pořídili, co pro ně znamená.

Ve společnosti jistě existuje skupina těch, kteří si tetování pořídili především pro jeho v současné době hojný výskyt, z důvodu všeobecného považování ozdoby těla prostřednictvím tetování za moderní, jejich tetování není příběhem, nositelem významu, ale plní roli dekorativní a estetickou. Je svobodnou volbou každého, zda a z jakého důvodu si tetování pořídí.

Jaký je vztah netetovaných k tetování?

Ze zástupců netetovaných respondentů nad pořízením tetování přemýšlelo třicet pět jedinců, což je více než tři čtvrtiny výzkumného souboru (76,1%). U dvaceti respondentů výzkumného souboru má nějaký člen rodiny tetování (43,5%). Čtyřicet čtyři netetovaných (95,7%) odpovědělo kladně na otázku, zda je někdo z jejich přátel nositelem tetování. Reakce netetovaných na tuto skutečnost byla ve většině případů pozitivní – 25 respondentů (55,4%). Dvacet jedna netetovaných (45,7%) označilo svůj postoj k tetování jako pozitivní, druhou nejčastější odpovědí byl neutrální postoj – osmnáct respondentů (39,1%).

Na základě výsledků lze říci, že i mezi lidmi, kteří nejsou nositeli tetování, nad jeho pořízením v průběhu života určitá část z nich alespoň přemýšlela, z výzkumného souboru se jednalo konkrétně o více než tři čtvrtiny z nich. Ač nejsou sami jeho nositeli, s lidmi, kteří

tetování mají, se setkávají. Není tomu tak pouze na ulici, ale nositeli tetování jsou i členové jejich rodin a přátelé. Přítomnost a výskyt tetování netetovaní respektují, největší část netetovaných označila svůj postoj k tetování jako pozitivní, nejméně z nich pak jako negativní.

Setkávají se tetovaní s negativními reakcemi?

V rámci dotazníkového šetření na otázku, jak okolí tetovaných reagovalo na to, že si dotyčný tetování pořídil, nezvolil žádný z tetovaných variantu odpovědi, že by někdo z okolí reagoval negativně. Stejně tak u otázky na netetované, jaký je jejich vztah k tetování, zvolilo variantu odpovědi, že negativní, pouze sedm respondentů z celkového počtu čtyřiceti šesti netetovaných respondentů. K tomu, že na tetovaného člověka má netetovaný jiný názor než na netetovaného, se přihlásilo devět respondentů ze čtyřiceti šesti. Ze třech polostrukturovaných rozhovorů s tetovanými se k setkání s negativními reakcemi a zkušenostmi vyjádřil jeden respondent.

O tom, že předsudky s tetováním spojené ve společnosti existují, se nemusíme přít. S tím tedy souvisí nadále možnost setkat se s negativními reakcemi. Ovšem opět je svobodným rozhodnutím každého, jak na výskyt tetování reaguje, ať už z jakéhokoliv důvodu.

3 ZÁVĚR

V současné době není tetování ničím vyjímečným, stalo se běžnou součástí našich životů. Ať už jsme sami jeho nositeli, nebo těmi, kteří tetování nemají, ale některý z členů rodiny, kamarádů, třeba ano. Při běžné chůzi po ulici potkáváme tetované. Celebrity, sportovci, obyčejní lidé, tetován může být každý. Díky mé bakalářské práci jsem mohl nahlédnout do jeho historie, seznámit se s fakty, které jsem sám, ač jsem jeho nositelem, před počátkem psaní bakalářské práce, nevěděl. Mohu říci, že mě výsledky, které vyšly na základě provedeného výzkumu, potěšily. Respektování individuality každého z nás by mělo být přirozené, pokud se tedy někdo pro pořízení tetování rozhodne, respektujme toto rozhodnutí, svůj názor můžeme dát najevo, ovšem neodsuzujme tetované pouze pro to, že mají tetování.

V první části mé bakalářské práce jsem představil pojem tetování, jeho původ, význam, funkce a způsoby provádění. Představil jsem klíčové informace o jeho historii, které by měly napomoci k tomu si o tetování udělat alespoň základní představu, pomoci uvědomit si, že historie tetování je bohatá a k jeho vzniku byly velmi dobré důvody. Díky psaní jsem se sám o jeho historii dozvěděl mnohem více, než jsem před započítím psaní bakalářské práce věděl.

Ve druhé části mé bakalářské práce jsem odpověděl na tři základní otázky mého výzkumu. Potvrdil jsem hypotézy, které jsem před zahájením výzkumu stanovil. Výzkumná část mi pomohla nastínit současnou situaci tetování ve společnosti, pohledu tetovaných i netetovaných. Zjistit fakta, co tetované k pořízení tetování vede, jakou funkci pro ně tetování má, jak na pořízení tetování reagovala rodina a okolí, zda se setkávají s negativními reakcemi. U netetovaných jejich vztah k tetování, zda o jeho pořízení uvažovali, co je případně odradilo, zda je někdo z jejich rodiny a okolí tetován, jak pohlíží na tetované.

Díky této bakalářské práci jsem prohloubil své vědomosti o tetování, jeho historii, psaní, studování pramenů, to vše mě přivedlo nad tímto, nebojím se říct, fenoménem dnešní doby, přemýšlet daleko více, než jsem tak činil kdykoliv předtím. Já, sám jako jeho nositel, vnímám tetování zcela pozitivně. Mohl bych vůbec jinak, jako jeho nositel? Tetování je formou umění, které je vykonáváno na lidském těle, je vrýváno do lidské kůže. Tetování je jedním z projevů, kterými se člověk odlišuje od zvířat. V současné době, moderní společnosti, je pořízení tetování svobodným rozhodnutím každého konkrétního jednotlivce. Ať už je účel a jeho funkce jakákoliv. Pokud člověka sami neznáme, nemůžeme si být zcela jisti, co bylo důvodem pořízení tetování, co je jeho významem. To by měl, v ideálním případě, vědět

minimálně sám tetovaný, což já osobně považuji za důležitý znak relevantnosti tetování a toho, jak na jeho nositele pohlížet.

Velice mě během výzkumné části práce potěšily ohlasy některých respondentů. Slyšel jsem několik připomínek i nápadů, které se týkaly například složení dotazníků. Ano, dotazníky mohly být vypracovány podrobněji, mohly obsahovat více otázek, ovšem podoba, ve které byly respondentům předloženy, splnila z mého pohledu svůj účel. Potěšila mě také slova jednoho respondenta, kterému se téma mé bakalářské práce líbilo především z toho důvodu, že tetování je pro dnešní svět a dobu typické, velice rozšířené, nese si s sebou však předsudky pocházející především z minulosti, směřování práce, její náplň a cíl mu tak přišel opravdu smysluplný. Velice jsem si užil polostrukturované rozhovory, čas strávený s respondenty byl velice příjemný. Jsem přesvědčený, že se mi podařilo vybrat vhodné respondenty, kteří dokázali o svých tetováních mluvit naprosto otevřeně, jejich tetování jsou důkazy jejich životů, osudů a cest, mají hlavu a patu, jsou příběhem, který o nich vypráví.

Bylo by bláhové myslet si, že předsudky s tetováním spojené ze společnosti zcela vymizí. Já sám ovšem doufám, že jejich zastánců bude ubývat, naopak bude přibývat těch, kteří budou ochotni připustit logické argumenty a fakta, na základě bohaté historie tetování uznat, že se nejedná pouze o způsob, jak se udělat zvláštním a výrazným, jak se zviditelnit. Někdy to opravdu není snadné, což já sám připouštím. Nelze ovšem na základě několika jedinců odsoudit všechny nositele tetování. Tetování se nemusí každému líbit, to je logické, malým úspěchem by tak mohlo být alespoň to, že se budeme navzájem respektovat.

4 ZDROJE

1. FERGUSON, Henry a Lynn PROCTER. *Umění tetování*. Praha: Rebo Productions, 1998. ISBN 80-7234-028-X.
2. FIKSA, Radek. *Tetování*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2005. ISBN 9788090361812.
3. HÉRODOTOS. *Dějiny*. Přeložil Jaroslav ŠONKA. Praha: Odeon, 1972. Živá díla minulosti (Odeon).
4. NOVÁČEK, Otakar. *Tetování a tetovaní*. Brno, 1937.
5. RYCHLÍK, Martin. *Dějiny tetování*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3286-5.
6. SPINDLER, Konrad. *Muž z ledovce*. Přeložil Helena SALAČOVÁ, přeložil Vladimír SALAČ. Praha: Mladá fronta, 1998. Kolumbus. ISBN 80-204-0704-9.
7. VALENTA, Vladimír. *Tetování & tetovaní*. Praha: Deus, 2011. ISBN 978-80-87408-03-2.
8. VAN GENNEP, Arnold. *Přechodové rituály: systematické studium rituálů*. Přeložil Helena BEGUIVINOVÁ. Praha: Lidové noviny, 1997. Mythologie (Lidové noviny), sv. 1. ISBN 80-7106-178-6.
9. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Symbolika kriminálního tetování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-579-1.
10. ČESKÁ TELEVIZE, 2014. *Nájemného vraha z Gruzie usvědčilo tetování a jizvy* [online]. 31. 7. 2014 [cit. 6. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1023544-najemneho-vraha-z-gruzie-usvedcilo-tetovani-a-jizvy>
11. COREMUSIC, 2010. *Tetování: díl. 3. – Tetování v Česku aneb jak to bylo a jak to chodí u nás doma...* [online]. 25. 11. 2010 [cit. 10. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.coremusic.cz/tema/tetovani-dil-3-tetovani-v-cesku-aneb-jak-to-bylo-a-jak-to-chodi-u-nas-doma>

5 PŘÍLOHY

Příloha A - Rozhovor č. 1

Příloha B - Rozhovor č. 2

Příloha C - Rozhovor č. 3

Příloha A - Rozhovor č. 1

Michal B.

25 let, středoškolské vzdělání – kamenická škola s maturitou, technik ve zkušebně kameniva

A: Co Tvoje první setkání s tetováním?

B: Kdy jsem to začal jako by vnímat? Kdy se mi to dostalo do podvědomí? Že jsem tetování chtěl? Začal jsem se o to zajímat? To je tak v 18 letech, v 17 letech, už v 17 letech, si myslím. Kamarád si dával jako hodně tetování, jako z basketu, to jsem ještě hrál tenkrát, si dával hodně, že už měl hodně tetování a mě to jako hodně v té době lákalo, už si ho dát. Už třeba v 18 jsem původně plánoval. Nakonec z toho sešlo a dal jsem si ho o dost dýl. Ale prvně jsem už někdy v 17 věděl, že si ho chci dát.

A: Kdy ses rozhodnul pro první tetování?

B: Asi v 21, nebo ve 20, 21.

A: Co bylo zlomem, že sis pořídil tetování?

B: Ty jo, jak na tohle odpovědět. Ani nevím, jaký zlom. Jak Ti to přesně to. Jako vždycky jsem ho chtěl, jako už strašně let jsem ho chtěl. Asi jsem se už jako napevno rozhod v té době, víš. Že jsem byl jako předsvědčenější, že ho 100% chci. Předtím jsem si říkal, že by to bylo třeba dobrý, si ho dát. Ale v tu dobu, když jsem si ho dal, jsem byl 100% rozhodlej, že ho chci, za každou cenu. Ať si bude říkat každéj kdo chce co chce.

A: Jak reagovali rodiče na to, že budeš mít tetování?

B: No to jsem už říkal, když už mně bylo třeba 18. Původně moje tetování bylo, že bych si dal zrovna spojitost třeba s rodičema, to si pamatuju dodneška, že jsem chtěl spojitost s rodičema, s tátou, s mamkou, že si to dám. To si pamatuju doteďka, že jsem to fakt chtěl si dát. Nakonec jsem si to teda nedal, ale už tenkrát jsem jim to říkal, když mi bylo 18, že bych si tetování dal... jsem myslel, že první tetování bude něco s rodičema. Nakonec jsem si to nedal.

A: A první reakce byla jaká?

B: Pohoda no, mamka v pohodě, táta říkal, budeš barevnej, mrtě počmáranej, jako nevynadali mi, to ne, ale moc to jako nemusí.

A: Má někdo další z rodiny tetování?

B: Krom Bára (přítelkyně) jako nemá. Nemá nikdo, ani ze vzdálenějších příbuznějších. Jenom Bára. Jinak jsem z rodiny jedinej.

A: Co Tvoje první tetování – co, kde?

B: První tetování – nápis na hrudník. Nápis je: nic není těžké pro toho, kdo chce. Tam mám latinsky. První nápis, vyměřel jsem si ho sám. Tu myšlenku jsem měl jako dlouhodobě. Text je přejatej, písmo a podobu jsem si navrhoval sám.

A: Proč zrovna tenhle nápis? Proč tohle umístění?

B: Ten nápis, ten jsem si dal, protože mně byl jako nejvíc prostě blízký, prostě když budeš něco prostě za každou cenu chtít prostě, tak si pro to půjdeš a dokážeš to, ať to bude cokoli, prostě to dokážeš, ale musíš opravdu makat. Jsem to měl tak prostě v životě jako něco takovýho. Nejvíc se mi to jako hodilo. Lokalita byla jednoduchá. Aby to nebylo vidět. Myslel jsem jako, myšlenka byla do budoucna, abych mohl dělat jakýkoliv zaměstnání, takhle Ti to řeknu. Z 90% ten nápis šel na hrudník z toho důvodu, aby to nebylo vidět.

A: Jak reagovali rodiče, když jsi přišel s tetováním?

B: To si přesně nepamatuju, ale asi to přijali celkem v pohodě, si myslím.

A: Co další tetování?

B: Já to počítám na 3 tetování, ale mám jich třeba 15. Rukáv beru jako jedno tetování, jedno velký tetování, který je dělaný třeba na 12x nebo 15x. Mám 3 tetování, hrudník, ruku a krk. Jako druhá přišla ruka, rukáv. Druhý tetování přišlo po půl roce. Půl roku určitě. Pozor, ten začátek toho rukávu byl takovej, aby to pořád nebylo moc vidět. Já jsem začal s tetováním, který mně vedlo od kraje ramene zhruba kde končí tričko. Pořád aby nebylo vidět. Tak jsem začal původně neplánovaněj rukáv. Úplně neplánovaněj rukáv. Až pak mě to přemohlo, že by bylo blbý, aby to tady končilo, když by z toho mohl bejt hezkej rukáv. Mám tam karetní symboly. K pokeru mám blízko. Ten hraju už x let. Ta hra mě prostě odjakživa bavila, baví a bavit bude vždycky. Ale nikdy mě úplně nepohltila. Nikdy neztratím kontrolu. To nejde. K tomu musí bejt člověk náchylněj. Když nebudu chtít, tak nebudu hrát. Baví mě myšlenka těch počtů. Bavilo mě to vždycky. Návrh jsem si dělal sám, 3 obrázky z toho mám z internetu, kde jsem si je našel, 2 jsem si dělal sám, stíny a to už si dělal tatér sám, tohle (ukazuje na tetování na ruce – to mi brácha doladil, protože to bylo hrozný, když jsem to kreslil já ...)

A: A co třetí tetování?

B: No to je syn, že jo. Na krku.

A: Krk, to je viditelný místo, přeci jenom límečky člověk nenosí pořád.

B: Se synem se nebudu tajit. Tam je mně to jedno, kdo si co si. Syn, to je nejvíc, co se mi v životě povedlo. A to nebudu schovávat. To je pro mě nejvíc. Mám tam jméno syna - Michael. Jméno, bez datumu. Je to to, co se mně nejvíc povedlo. Na to jsem nejvíc pyšnej. Chtěl jsem si to zviditelnit. On se určitě jednou zlobit nebude, že ho tam mám. Já si myslím, že bude za to rád, že jsem si ho nechal vrejt do kůže.

A: Bude další tetování?

B: No to 100%. Nemůžu to říct úplně do detailu. Bude to obrázkový, žádněj nápis. Na lejtka. Na celou vnější stranu lejtka. To jsem už domluvenej, mám termín, 2. května.

A: Z toho, co jsi řekl, je čitelný, co pro Tebe tetování znamená. Je to pro Tebe příběh.

B: Já bych si v životě nedal věc, která se mnou nějak nesouvisí. V životě ne. Něco jako že to je zrovna v módě, nesmysl. Nějakou věc, která je zrovna hezká, ale se mnou nesouvisí. Jak je dneska moderní, že je třeba tetování, kde je každá půlka jiná, půlka je třeba hlava vlka, jestli víš. To si dávaj lidi jenom proto, že to je moderní věc, s nima to nesouvisí. Že je to jako moderní záležitost, jestli víš, který tetování tím myslím. To je pro mě nesmysl. Moje tetování je můj příběh prostě. To tetování na tom těle, to je jenom můj příběh. Podle toho člověk pozná, podle mejch tetování, co mám rád, co dělám, na mym těle to je napsaný prostě takhle. Takhle já to mám. Tetování by prostě měl bejt příběh. Pro mě je tetování příběh. Nevím, jak to máš ty. Třeba když si dám Spartu. I když bude hrát špatně, já jí fandím od 5 let. Děda mě do toho extrémně to, já jsem blázen, že jo, fandil jsem strašně odjakživa To se mnou souvisí.. Nikdy bych si nedal nějakěj nesmysl. Nějakej obrázek, kterej se mi zrovna líbil a dal bych si ho jen tak. Takhle to mám.

A: Setkal ses s negativními reakcemi?

B: Určitě no. Ty jo dost lidí. Třeba táta, ten tak úplně nechápe, že jsem takhle obarvenej. Tak on si myslí, že jakákoliv barva... Ty starší to všichni berou jako že potetovaný jsou kriminálníci nebo to, to je nesmysl, že jo. Spousta lidí si o tobě hnedka myslím, že seš. Hlavně z těch starších lidí. Tam přijde někdo potetovanej třeba a může mít vzdělání jakýkoliv,

může to bejt vysokoškolák. I vysokoškolák může bejt tetovanej. Proč by nemohl bejt celej potetovanej. Že by mu to kvůli tomu nedali? Nesmysl. Ale pak, pak si to obnáší určitý ty no, jasně. Takže jsem zažil spoustu negativních jako to... Spousta lidí má to, že seš barevnej. Takový ty debilní poznámky těch, který nejsou tetovaný, nebo nechtěj bejt. Někteří lidi, si myslim, že tetování třeba záviděj, to tetování. Že si to někdo dá. Že by to třeba sami chtěli, ale nemaj na to. Že to nechtěj třeba kvůli zaměstnání. Tak jsou nas...na ty. To je taky možnost. Na tom něco bude. Toho jsem si všimnul.

Příloha B - Rozhovor č. 2

Karolína

23 let, středoškolské vzdělání s maturitou, fakturantka

A: Co Tvoje první setkání s tetováním?

B: Asi ve 12 jsme s kamarádkou vzaly jehlu a tuš a tetovala jsem jí na rameno nějaký blbosti. Já jsem tetování vídala od malička a od malička jsem asi věděla, že ho chci. No a pak v 16, když už moje jiná další kamarádka měla tetování, tak jsem se hnedka zeptala, kde byla no a za tejdén jsem šla s ní na tetování. Jenomže první tetování před rodičema byla, jsem řekla, že to je hena, mysleli si, že to za tejdén zmizí a povolili jenom malý. Takže první tetování bylo takový jenom na zkoušku. Taková slabota. Já jsem už od malička věděla, že budu mít tetování. Ve 13 jsem si tady vytetovala prstýnek, to nejde vidět skoro už. A tady jsem měla hvězdu někde. Moje úplně první setkání bylo asi nevlastní táta, že měl tetování, jsem ho viděla u něj asi. A tak celkově, já jsem od malička se vídala s těma motorkářema a oni jsou všichni takový potetovaný. To bylo pěkný.

A: Jak reagovali rodiče na to, že budeš mít tetování?

B: No jelikož jsem jim řekla, že to bude hena, tak s tím souhlasili. Děda pak chtěl kontakt, že si taky něco nechá udělat. To jsem se trochu zděsila.

A: Jak reagovali rodiče, když jsi přišla s tetováním?

B: No mamce se to líbilo, ale řekla, že by to mohlo bejt menší. Mně se to teda už tak zdálo dost malý. Moje mamka vždycky jako věděla, že lžu. Ona tak nějak podvědomě věděla, že to není hena. Nicméně mamce se tetování dodneška nelíbí a vždycky když přijdu s novým tetováním, tak mně za to nadává. Řekne si hmm, to je hnusný. Takhle mi to řekne vždycky. Ono se jí to líbí, ale kdyby to nebylo na mně. Kdyby to měl někdo jinej. Nebo to bylo jenom na papíře. Ale tím, že to mám na sobě, tak řekne, že to je hnusný. Ale nemyslí to jako zle. Ona to myslí jako tak, že si člověk hyzdí tělo no a prostě se na to kouká jinak no.

A: Co Tvoje první tetování – co, kde?

B: Motýl. Já mám prostě motýly. Mám ale úplně všude motýly. Je mám fakt všude, ke mně kdybys přišel domů, tak úplně všude jsou motýli. Začala jsem jedním motýlem, lopatka, v 16, co jako, vid', co Tě napadne. Hledala jsem na internetu, ale nenašla jsem si tam něco a neprdla

jsem si tam to samý. Našla jsem si motýla, kterýho jsem tam chtěla a toho jsem si tam nechala vytetovat. Našla jsem si jako nějaký tetování už, motýla ještě s něčím, s nějakějma blbostma, no a udělala jsem si ho trochu většího, než byl na tom obrázku a bez těch všech blbostí.

A: Co další tetování?

B: Další bylo, já jsem si původně vymyslela celý záda, že bych chtěla a muselo se někde začít. Další tetování je Louis Armstrong, jak hraje na trubku a z ní vylítávají motýli. Je to takhle na zádech a na boku a poslední motýl měl bejt ten, kterýho jsem tam už měla. Takže tak. To bylo nadvakrát. Pak mám tady na ruce růžičku, věděla jsem, že chci ruku a růže, jednou to tady bude pokračovat, furt teďka přemejšlim. Ruka bude celá. A další tetování ... pejsek, Anienka, a to už bylo na noze, od jinýho tatéra. Měla jsem tři a u toho chci už zůstat. Teďka musím vymyslet tu ruku, záda asi nedodělám, protože u toho jsem dvakrát omdlela bolestí, to jsem fakt nedala. To jsem brečela, svíjela se v bolestech a měla hrozný horečky. To bylo pro mě fakt jako utrpení.

A: Bude další tetování?

B: Bude rukáv, to bych chtěla. A na druhou nohu druhěj pes. Člověk má to tělo takový malý, tak musím postupně. Třeba jednou za rok. Taky to stojí dost financí.

A: Co pro Tebe tetování znamená?

B: Každý to tetování má nějakěj svůj, nebo pro mě má svůj jako význam. Vim, co mi to tetování třeba říká. Vim, proč je. Není to jako že si najdeš obrázek na internetu a tady to si dám, budu mít tetování a budu hustej. Tak to jako ne. No a právě proto přemejšlim pořád nad tím rukávem, protože tak nějak vim, co bych tam chtěla dát, ale nevím, jak to udělat, aby to nějak vystihovalo jako Tvoji osobu, nejenom ... Tetování je jako droga, jednou začneš a ... Pro krásu se musí trpět.

A: Setkala ses s negativními reakcemi?

B: Negativní reakce jsem ještě asi jako ne to, nesetkala jsem se. Myslím, že dneska už to není, jako to bylo kdysi, že tetovanej byl prostě kriminálník. To už snad dneska není. Možná pár jedinců, ale já jsem se s tím nesetkala. S jedinou negativní reakcí jsem se setkala u mojí mamky a to bylo, ta to nemyslí jako vážně. Takže jinak ne. Neměla jsem s tím problém. A i když to mám jako na ruce, kde to jde vidět, tak to nikde nevadilo. A i v minulý práci mně šéf řek jééé, růžička. A to je všechno. Nikde s tím problém nebyl.

Příloha C - Rozhovor č. 3

Jaroslav

38 let, vysokoškolské vzdělání (bakalářské), vedoucí oddělení vnitrostátních přeprav

A: Co Tvoje první setkání s tetováním?

B: Těžko říct, kdy proběhlo úplně první setkání s tetováním. Už jako malej jsem asi lidi, co měli tetování, potkával, ale nevěnoval jsem tomu extra pozornost. Začal jsem si to uvědomovat až s postupem času, že někteří lidé mají tetování, myslím si. Dřív tolik tetovanejších asi nebylo, dneska to už není ani zdaleka nic vyjímečného. Řekl bych, že jsem si tetování tak nějak víc začal všimnout asi kolem 18 – 20 let. Nad tím, že bych si tetování pořídil, jsem mohl začít přemýšlet tak nějak kolem 25 let.

A: Kdy ses rozhodnul pro první tetování?

B: První tetování jsem si pořídil, když mi bylo 30 let. Nechtěl jsem to uspěchat, chtěl jsem si to dobře promyslet. Co a kam. Aby to dávalo smysl a nějak to vypadalo. Taky jsem věděl, že si tetování budu chtít načrtnout sám, aby to mělo můj rukopis, abych se na jeho podobě podílel. Takže pořízení přišlo ve chvíli, kdy jsem už měl načrtnutej návrh a byl jsem rozhodnutej, že si tetování dám, že je čas.

A: Jak reagovali rodiče na to, že budeš mít tetování?

B: Jelikož to bylo v mých 30 letech, rodiče to už nějak neřešili, věděli o tom, byl jsem už přece dávno dospělej, nebydlel jsem s nimi a tak snad nebyl ani důvod, aby to nějak řešili.

A: Jak reagovali rodiče, když jsi přišel s tetováním?

B: Věděli, že s tetováním přijdu, když ho viděli, tak to přijali, respektovali. Jelikož se moje první tetování týká naší rodiny, o to to bylo asi jednodušší. Dá se říct, že to ocenili, že měli snad i radost.

A: Co Tvoje první tetování – co, kde?

B: Moje první tetování je na pravý ruce, od ramene nad loket. Navrhoval jsem si ho sám. Je to, dá se říct, upravená podoba javorovýho listu, ve kterým jsou moje iniciály s iniciálami mých rodičů, jejich rodičů a mého bráchy. Takovej jako by malej rodokmen. Ten je teda v tom javorovym listu, javorovej list proto, že se mi líbil a přišlo mi to jako vhodná

kombinace. To kvůli tomu, že se mi líbí ten tvar, toho listu, plus mě napadlo využití žilnatiny, kterou ten list má, žilnatina vede mezi jednotlivými iniciálami, spojuje je, to naznačuje to, jak jsme propojení, nebo jak to říct, že se prostě lidé, jejichž iniciály v listu jsou, v životě potkali, spojili se a díky tomu tady jsem.

A: Co další tetování?

B: Druhý a zatím poslední tetování je hlava spartského bojovníka v přilbici na zádech. Umístění bylo jednoduchý, viděl jsem tetování na zádech jednoho oblíbeného zápasníka, ten má na zádech hlavu nevím teď přesně čeho, ale jak jsem to viděl, řekl jsem si, takhle bych si na svoje záda mohl nechat jednou vytetovat spartského bojovníka. Na načrtnutí to bylo hodně náročný, sám bych to nezvládnul, našel jsem si obrázek, kterej se přibližoval tomu, jak jsem si to představoval. Pak jsem zašel za kamarádem, kterému kreslení jde. Dali jsme to dokupy a pak jsem zašel za tatérem a bylo to. Jo a proč spartské bojovník, no od mala jsem spartan, to jednak, pak taky kvůli historii Sparty, jako řeckýho městskýho státu myslím, jejich bojovníků. Mám moc rád film 300: Bitva u Thermopyl, smutný, ale zároveň hodně silný, teda pro mě jo. Ukázka síly, odvahy, boje za svobodu. Takže tak.

A: Bude další tetování?

B: Ano, bude další tetování.

A: Co pro Tebe tetování znamená?

B: Příběh, nositel významu, spojitosti s jeho nositelem, tedy se mnou. Vyjádření toho, co provází můj život. Co mám rád. Pro co žiju, co ve mně třeba probouzí emoce, na co jsem pyšnej, z čeho mám radost, o co se zajímám. Takový by mělo mít tetování význam. Mělo by být vyjádřením, prezentací jeho nositele.

A: Setkal ses s negativními reakcemi?

B: Nemůžu říct, že bych se setkal s vyloženě negativní reakcí. Známi a lidé z okolí, kteří třeba nevyjádřili obdiv, protože tetování třeba nemusí, řekli maximálně něco jako ježišmarja, ty máš tetování. Žádná špatná zkušenost.